

સ્નેહાંજલિ

સાવરકુંડલા નિવાસી
શ્રીયુત પ્રાણજીવનભાઈ રામચંદ્રભાઈ તરફથી
સાદર સમર્પણ.

સચચિતા—

સ્નેહરશ્મિ

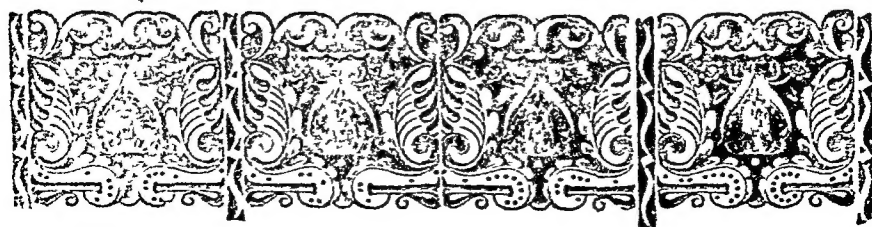
પ્રકાશક :

શ્રી ચીમનલાલ જ્વેયંદ
અમદાવાદ

પ્રથમાવૃત્તિ ૨૦૨૦
દ્વિતીયાવૃત્તિ ૨૦૨૩
મૂલ્ય - ૧-૦

મુદ્રક :

અમરચંદ જ્વેયરદાસ મહેતા
શ્રી બહાદુરસિંહજી ત્રિ. પ્રેસ
પાલીતાણા (સૌરાષ્ટ્ર)

“સ્નેહાજલિ” બીજી આવૃત્તિ અને નવા રૂપમાં પ્રગટ થઈ રહી છે.

જ્યારે મંચય કરેલો ત્યારે એવી રહેજે કલ્પના ના હતી કે આ સચય પુસ્તકને પામી જશે.

પણ એ સચયે પુસ્તકનું સ્વરૂપ લીધું અને ઘણાને ગમ્યું એ ખરૂં.

સહૃદયી સુજનો! તરફથી સુધારાની સૂચના મળી તેને યથાશક્ય સ્વીકાર કરવા પ્રયત્ન કરી આ પુનર્મુદ્રણ થઈ રહ્યું છે.

આ સચય હિંદી ભાષામાં પણ પ્રગટ થઈ ચૂકેલ છે અને એની પણ દ્વિતીયાવૃત્તિ ટૂંક સમયમાં પ્રકાશનને પામશે.

હિંદી ભાષામાં પ્રગટ કરનાર શ્રી પદ્મ છે એમની સ્નેહ સભર લાગણીથી એ કાર્ય સુસપ્ત બન્યું છે.

આ સુદ્રણ પણ શ્રી નવકાર-પ્રેમીઓ વધાવી લેશે એજ મંગળ ભાવના.

સ વત ૨૦૨૩

ગાણ મુદ્ર પૂર્ણિમા

—પ્રકાશક

અમદાવાદ

આ એક નવી ઢળનું પુસ્તક રજુ થઈ રહ્યું છે.

આ પુસ્તકમાં મોટા ભાગની વસ્તુઓ 'સંચય' રૂપે છે. 'સંચય' ઘણા જુદા જુદા પુસ્તક અને લેખમાંથી કરાયેલ છે, છતાં ભાષાને કેટલેક ઠેકાણે નવીન રંગોથી રંગવામાં આવી છે.

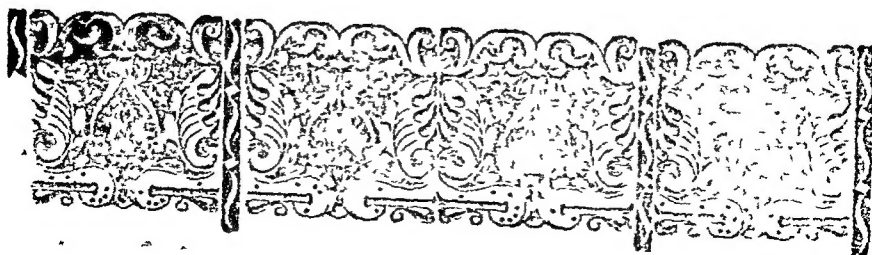
આમાં 'સંચય' કારે પોતાના દરેક ભાવો પ્રભુશ્રી નવકારને અર્પણ કરી પોતે શાંતિ અનુભવી એ દેખાડવાને મૃદુ પ્રયાસ કર્યો છે.....

પ્રેમ અને વિરહ આ બે ભાવો વધુ ઝળકતા જણાય છે.

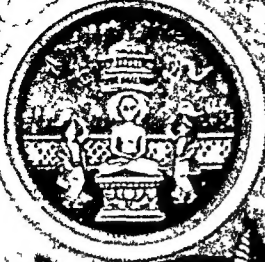
જેમાંથી 'સંચય' કરવામાં આવેલ છે તે એકાદ પુસ્તક નથી અર્થાત્ ઘણા છે એટલે નામો આપવા પ્રયાસ નથી કર્યો છતાં એ સૌ સ્નેહી લેખક મહાશયોનો 'સંચય' કારે વિશાલ હૃદયથી આભાર માન્યો છે અને સૌમ્યતા દાખવી છે. સાથોસાથ એ સૌ અન્તરથી આનંદ અનુભવશે એવી અપેક્ષા પણ રાખી છે.

શ્રી નવકારના સ્નેહી આત્માઓનો આમાં સહયોગ મલશે એવી મધુર આશા પ્રકટ કરે છે. ભૂલ બદલ ક્ષમા.

—પ્રકાશક

॥ सर्व सिरोमणि श्री गवक्षत्र ॥

ॐ श्री ॐ
नमस्को महामन्त्र
॥ जमो अरिहताण ॥
॥ जमो सिद्धाण ॥
॥ जमो आयारियाण ॥
॥ जमो ज्यज्जयाण ॥
॥ जमो लोएसवसाहण ॥
॥ एसो पयणमुक्कारो
सव्वपावप्पणासणो
मंगलाणं च सव्वेसि
पटमं हवडं मंगलं ॥

અધ્યૈ

સ્નેહમૂર્તિ નનકાર ।

તાગી સ્નેહવતા સમી કઝણાએ
મુક્ત એવા મારા મનને જાગૃત
કર્યો ।

એ કઝણાએ મારી કને ચૂટા
એલા પુષ્પગુચ્છ સમુ આ લખાણ
સચિત કરાવ્યુ છે । ।

મારે આ અધ્યૈ કેને અર્પણુ કરવુ ?

તારી કઝણાએ મને આધ્યુ છે ।

તારી કઝણાને હું આપુ છુ । ।

સ્નેહગન્ધિમ

સંગળ વચન

અમૃતના બિંદુ સરખું મધુરું અથવા ગુલાબ પુષ્પના
જળ જેવું શીતળ આમાં લખાણ છે !

આ લખાણોમાં શબ્દજાળ કે શબ્દ ગૂઢતા નથી !
ગૂઢત્વ કે મહાઅર્થ ગૌરવ નથી !! પાંડિત્યનો આટોપ કે
તર્કનો ફટાટોપ નથી !!!

છે સરલતા, સહૃદયતા અને સમર્પણતાના ટૂંકા
સૂત્રો-ગીતો !!!

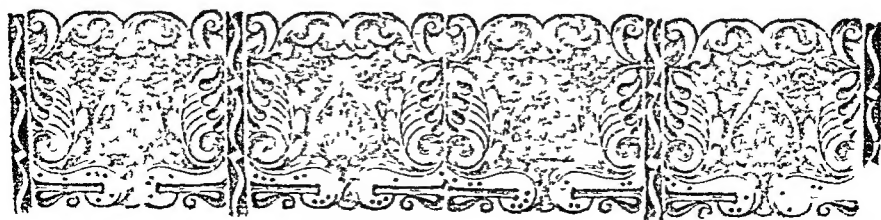
વળી છે એમાં એક સંભવિની કે જે “ અખોધ પણ
ધ્વિષ્ટ એવા હૈયાને સ્પર્શી ખોધ આપી જાય છે. પ્રભુ
નવકાર પ્રત્યેની સમર્પણની અંખનાને જગૃત કરી
જાય છે ! ! ”

પણ આપણે જો આ લખાણને-

“ સામે મૂર્તિમંત જ્યોતિર્મય જીવંત શ્રી નવકાર
સાક્ષાત્ છે અને હું એની સન્મુખ આ ઉદ્ગારો હૃદયપૂર્વક
અને કર્ણપાલયાં સ્વરે બોલી રહ્યો છું ! ! ”

આવી તમન્ના અને તલસાટ પૂર્વક બોલીએ અને
પછી જોઈએ કે-

આપણા અન્તઃકરણમાં એ શબ્દો જાડુ કરી જાય છે
કે નહિ ?

હેયાને હજવો આચકો આપી જાય છે કે નહિ ?

મનમંદિરમા ઉઠે ઉઠે એ અણપ્રગટેલ દીપકમા
જ્યોતિ જગાવી જાય છે કે નહિ ? એક વખત આવો
ભાવ પ્રભુ-નવકારને આપી જોઈએ !

એથી આપણામા ચેતના પ્રગટશે !

શાંતિના સ્રોત ઉભરાશે ! !

સત્ય જણાશે ! ! !

વળી આ શબ્દોને વધુ કડ્ડણ અને વધુ સમર્પણભાવ
પૂર્વક જોણાય તો નયનોમાથી ઝળઝળીયા શુ પણ આસુની
ધાર વહેતી થશે ! ! !

શુ જીવનમા ઠઠી આસુ નથી આવ્યા ?

પાલક પિતાના વિયોગમા કેવુ રૂઢન થાય છે ?

પ્રિય પુત્રની વિદાયમા કેવુ ગમગીની ભર્યું રહાય છે ?

પ્રેમાળ પ્રિયતમાના વિરહમા કેવા આસુડા મરે છે ?

આવા આવા વિરહ-વિયોગના દુઃખ પ્રસંગે જે
નયનોમાથી નીર વહાવ્યા એને ભોગા કર્યા હોત તો કદાચ
ઘડા સરાઈ જાત ! !

પરંતુ

કૃપાળુ પરમાત્માના વિરહમા જે આસુ ટપકયા છે ?

ના

તો હવે પ્રશાંત રીતે પ્રભુના વિરહ દુઃખ માટે રડીએ !
તારક શ્રી નવકારના વિરહમાં આંસુ સારીએ ! !

આ આંસુઓના ણિંદુઓથી રાગ-દ્વેષની ભઠ્ઠી પુઝાઈ
જશે.

વૈર વિરોધની આગ ઝોલવાઈ જશે ! ! અસ્તુ.

આ સંશયમાં ઘણા મહાનુભાવોના લેખ વિગેરેનું
આલંબન લેવાયું છે, એમના પ્રત્યે કૃતજ્ઞતા દર્શાવી હૃદય
હળવું કરું છું ! !

અન્ય મહાનુભાવોના પુસ્તકને જો છોડની ઉપમા
અપાય તો આને પુષ્પની ઉપમા જાણવી !

અને જો એમને પુષ્પની સાથે સરખાવાય તો આને
મધુઘિંદુ સાથે સરખાવજો ! !

કારણ કે—

આમાં અનેક છોડવામાંથી પુષ્પો ચૂંટી એકઠા કર્યા
છે અથવા તો એ પુષ્પોમાંથી મધુર મધુ લીધું છે ! ! !

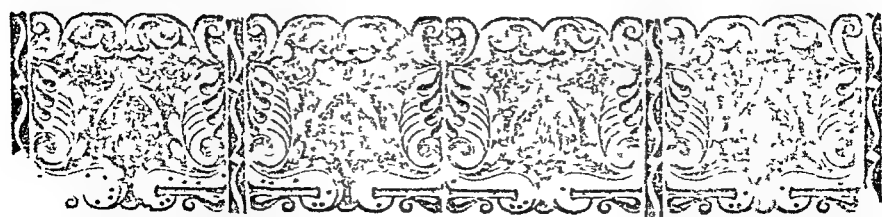
પરમાત્માની સાથે મીલન કરાવનાર શ્રી નવકારની
કરૂણાએ આ કાર્ય કર્યું છે ! એ સ્નેહ સભર શ્રી નવકારની
કરૂણાને મારા વંદન ! ! !

વિક્રમ સંવત ૨૦૨૩

દ્વાગણ શુદ્ધ ૧૨

—સ્નેહરશ્મિ

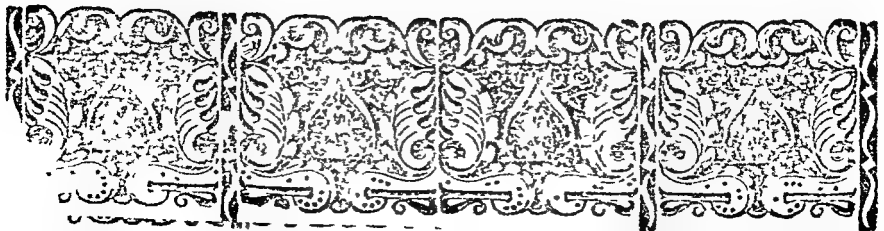
વલ્લભીપુર-(સૌરાષ્ટ્ર)

શરદ પૂર્ણિમા	...	૫૦	અમાવસ્યા	...	૬૯
સ્થિરયોગ	...	૫૧	પૂર્ણિમા	...	૭૦
આશ્રય	...	૫૨	પ્રસ્થાન	...	૭૧
વિરહની વેદના	...	૫૩	મારા વંદન	...	૭૨
મુક્ત કર	...	૫૪	ખેદ નથી	...	૭૩
તર્પણ	...	૫૫	વિદાય	...	૭૪
નયનોના નીર	...	૫૬	ઉપહાર	...	૭૫
જીવનદાન	...	૫૭	અરે મરણ	...	૭૬
મૌન	...	૫૮	મૃત્યુ પછી	...	૭૭
જો ન જોયો તો ?	...	૫૯	વિદાયની વેળાએ	...	૭૮
અસ્પર્શનીય	...	૬૦	અધુરી પૂજા	...	૭૯
રસનાતીત	...	૬૧	નાનો ભાઈ	...	૮૦
મુગંધાતીત	...	૬૨	છેલ્લી વાત	...	૮૧
અશ્રાવ્ય	...	૬૩	આશા દીપ	...	૮૨
અદૃશ્ય	...	૬૪	આરતી	...	૮૩
જીવનસાથી	...	૬૫	મંગળ દીવો	...	૮૪
અપૂર્ણ વિરામ	...	૬૬			
પ્રેમનો દૂત	...	૬૭			
નવિ યાત્રા	...	૬૮			

વિભાગ બીજો

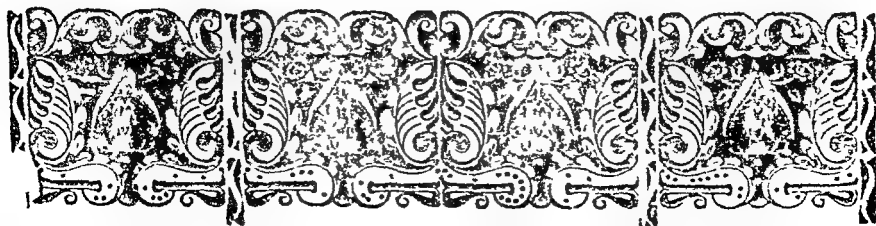
સુવાક્યો ... ૮૫ થી ૧૦૦

“ પરમાત્મા - નવકારને આપણે આપણા
અંતાઃકરણને સોંપી આ કંઈકના અંતે
સ્નેહલયાં ગદ્ય-ગીતો વાંચશું તો આપણે
વાસ્તવિક સંવેદનાની અનુભૂતિ મેળવી શકીશું.”

“ આ ભવ મળીયા ને પરભવ મળીશું,
સેવા તમારી અહોનિશ કરીશું;
કુમકુમ પગલે આપ પધારો,
હૃદયમાં મંદિરમાં નાથ ! પધારો.”

વિશ્વમિત્ર ! નવકાર ! ! !

તને વદના !

તને વદના કરનાર તો ઘણા ઘણા છે !

વિશ્વના બધા છવે! એક યા બીજે પ્રકારે તને
વદના કરે છે ! !

મિત્ર નવકાર !

માગી વદના તારા ચગ્ગે સ્પર્શગે ?

બધાની વદનામા એ બોવાઈ તો નહિ જાય ને ?

માગી વદનાનો અવાજ તારા કાને પહોંચશે ?

તું માગી વદનાને માલગીશ ?

તું માલગ કે ન સાલગ,

મારે એ નથી બોવાનું !

માગી પવિત્ર દુરજ માત્ર એટલી કે તને હૃદયપૂર્વક
વદના કર્યા હર બચ ! ! !

તને વદના !

એક માત્ર વદના ! !

બાવ બીની વદના ! ! !

પૂજ્યતમ ! નવકાર ! !

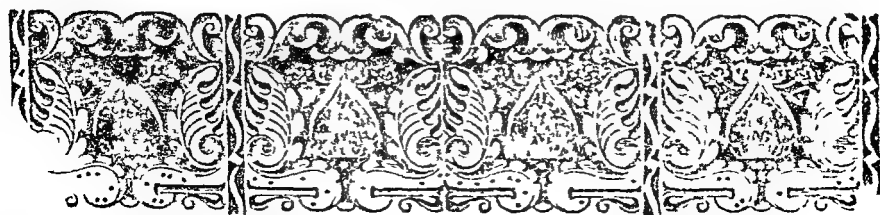
હું તારી પાસે એવી પ્રાર્થના લઈને નથી આવ્યો કે
'વિપત્તિથી રક્ષા કરો' પણ વિપત્તિઓમાં ભયભીત ના
બનું એવું તો વરદાન દે !

પોતાના દુઃખથી પીડિત ચિત્તની 'શાંત્વના માટે
લિક્ષા નથી માગતો, પણ દુઃખો પર 'વિજય' મેળવું એવું
તો વરદાન દે !

'મને ખચાવો' આવી યાચના માટે તારે દ્વારે નથી
આવ્યો પણ સંસાર સાગર તરવાની 'શક્તિનું' તો
વરદાન દે !

'મારો ભાર હલકો કરી નાખ' એવી વિનંતિ નથી
કરતો પણ 'ભાર વહન કરવાનું બળ' મને મળે એવું તો
વરદાન દે !

સુખમાં તને નત મસ્તકે સ્મરું અને દુઃખમાં તને કદી
પણ ના વિસ્મરું, વળી આખું જગત મારો ઉપહાસ કરે
તેવા સમયે પણ હું તારા ઉપર શંકાશીલ ના બનું એવું
તો રૂં વરદાન દે !

દિવ્ય સંકેત

પ્રિયતમ ! નવકાર !!

હું બાણું છું અને માનુ છું કે પાદો પાદો જે ચમક
ભણક કે કાતિ છે એ તારો દિવ્ય સંકેત છે ।

તારા પ્રેમથી જ આજસુ વાદળા વરસી જાય છે ।

ગીતળ અને શુદ્ધ પવન વહી જાય છે । ।

મારામાં જે કાંઈ સારું દેખાય છે એ બધું જ તારા
દિવ્ય સંકેતો છે ।

ક્ષણે ક્ષણે એમાથી ટકાવે પ્રેરણા મને મળ્યા કરે છે । ।

તાજ પ્રેમ ભર્યું મુખડું નીચે સુક્યુ ।

તારા નયનો મારા નયનોને મળ્યા ।

મારા હૃદયે તારી પૂજા-આરતી કરી ।

મારા મગતકે તારા ચરણે અર્ગળ કરી રજા લીધી ।

હું ધન્ય બન્યો । ।

આજ તારો દિવ્ય સંકેત છે । । ।

સ્વામિન્ ! નવકાર ! !

હું અહીં ક્રુત તારા ગીત ગાવા આવ્યો છું. આ વિરાટ-વિશ્વમાં મને તારા ગુણ ગાવાની અનુમતિ આપી દે !

પ્રભો ! આ સંસારનાં બીજાં કોઈ પણ કામની યોગ્યતા મારામાં નથી ! !

મારા નિરૂપયોગી પ્રાણ તારા જ ગીત ગાવામાં મસ્ત રહે, એવું બળ મને આપી દે ! !

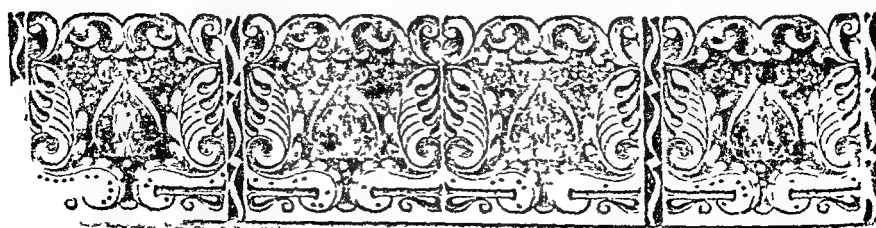
હૃદય કુંજમાં અર્ધરાત્રી જેવી નીરવતા છે !

મન મંદિરમાં તારી આરતી માટે દીપમાળો પણ પ્રગટ થઈ ચૂકી છે !

આવા સમયે મને ગાવાનો આદેશ દઈ દે !

પ્રભાતની ઉષામાં તારા મંગળ ગીત ગાવા માટે અનુમતિની ભીક્ષા આપી દે ! !

આપી દે ! ! !

મારા દેવ ! નવકાર ! !

પોતપોતાની શક્તિ અને લક્ષિત પ્રમાણે સૌ તને
સારા-નરમા સેટણા ધરે છે !

કોઈ ધરે છે તને મોતીયોની માળા !

કોઈ ધરે છે પુષ્પો સુગંધી સુંવાળા ! !

કોઈ ચઢાવે છે તને મિષ્ટાન્નના થાળા !

કોઈ ચઢાવે છે ફળો સ્નિગ્ધ રસાળા ! !

હું ચડાવું તને વાસના ભરી છાખડી !

તું કરૂણા ભયો સ્વીકારી લે જે આ છાખડી ! !

પૂન્ય ! નવકાર ! ! જગતમા તો એ ન્યાય છે કે
જેની પાસે જે હોય તે આપે એટલે એ ભારી પાસે જે
હવું તે આપ્યું છે

તું પારખુ છો તો પારખી લેજે !

અને ખુનીમા હો તો એ રાખી લેજે ! !

ઉદારદીલ ! દાનેશ્વરી !! નવકાર !!!

આ શું ?

હું તારી પાસે કેટલાય વખતથી ભીખ માગવા આવ્યો છું !

તને જ્યાં ત્યાં ખોળું છું !

પણ તું ના જલ્યો !!

આખરે તું મારા જ નાના ઘરના ખૂણામાં ભરાઈ બેઠો હતો ! મેં ખોળ્યો !!

પકડ્યા તારા ચરણો !!!

હોશ થઈ મેં મારી ઝોળી પાથરી ત્યાં તે ઉચ્ચાચુ”
“ ભિક્ષાં દેહિ ”

હું આ શું સત્ય સાંભળી રહ્યો છું ?

ભીખારી પાસે પણ ભીખ માગવી ?

આ ઉદારદીલ ? દાનેશ્વરી ? કે કૃપણ ?

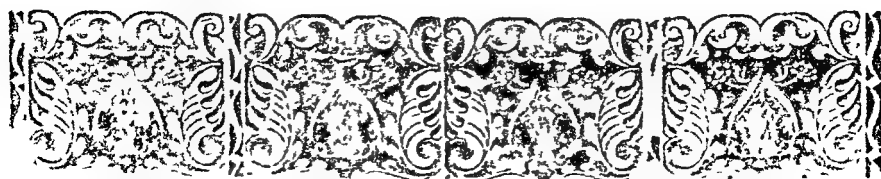
ખેર ! લે આ મારી વાસનાઓ !!

હું હળવો થાઉં !

લે નવકાર ! લઈ જા ! લઈ જા ! લઈ જા !!

હું ઉદાર અને

તું કૃપણ !

વિશ્વપતિ ! નવકાર ! !

તું ત્યાં પોતાના મોટા સિંહાસન ઉપર બેઠો હતો ! !

હું અહીં બેઠો બેઠો તારા ગીત ગાઈ રહ્યો હતો ! !

તારા કાનો સુધી એ ગીતોની અસ્પષ્ટ ધ્વનિ પહોંચી
અને તું નીચે ઉતરી મારા મન-મહિરના દ્વારના પગથીયા
ઉપર આવી ઉભો રહ્યો !

તારા હરખારમા અગણિત ગુણી ગાયક છે ! !

પરંતુ દિવ્ય કરુણાએ મારા શુષ્કહીન ગીતો છતાં
એણે તારા પ્રેમને જગાડ્યો છે ! !

વિશ્વના વિવિધ ગીતોમાથી એક મારા કષ્ટ સ્વરે
પણ તારો સ્પર્શ કર્યો છે ! !

તું વરદાન દેવા માટે ઉઘા સિંહાસન ઉપરથી ઉતરી
નીચે આવ્યો અને મારા નીરવ મન-મહિરના દ્વારના
પગથીયા ઉપર આવી ઉભો રહ્યો !

પણ . .

એકવાર

નાથ ! બહાલા નાથ !!

નવકાર !!!

મારી વિનંતિ તું સ્વીકાર કર !!

એક વાર તો સ્વીકાર કર !!

મારા મન-મંદિરમાં રહે !

કદી પાછો ના જતો !!

જે દિવસ તારા વિયોગમાં ગયો તે ધૂળમાં ગયો !

હવે તારા જ પ્રકાશમાં જીવન-કળીને ખીલવવા જાગૃત
રહીશ !!

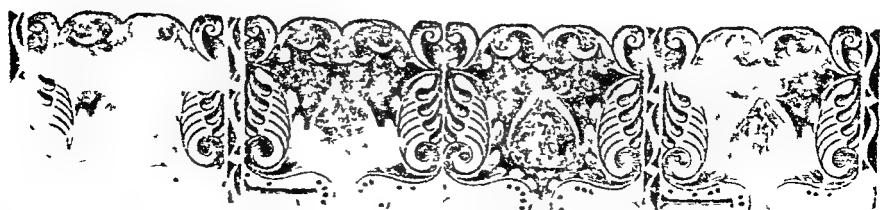
કયા ઉન્માદમાં, કોઈની ખોજમાં હું આમ તેમ
-આશાઓમાં ભટકતો રહ્યો !

કોણ જાણે કેમ !!

હવે મારા હૃદય ઉપર કાન મૂક અને સાંભળ !!

એમાં જે પાપ-ધન, છલ-બલ, વિકાર-વ્યથા જે હોય
તેને તું આગમાં જલાવી દે !

મારા નાથ ! જલાવી દે !!

જીવન સરોવર

પ્રિય ! પ્રિયતમ ! !

નવકાર ! ! !

ન્યારે જીવન સરોવર સૂકાઈ જાય, હૃદય કમલની
પાખડીયો મુરઝાઈ જાય, ત્યારે તું કર્ણુના વાદળ લઈને
આવજે !

ન્યારે જીવનનું માધુર્ય કંટુતાના મરુસ્થલમાં બદલાઈ
જાય, ત્યારે તું ગંગા બની આકાશમાંથી ઉતરજે ! !

ન્યારે શ્વસારી કામોનો કોલાહલ દશેય દિશામાં ગાજી
રહ્યો હોય અને મને પોતાની મર્યાદામાં કેદ કરી નાખે
ત્યારે પ્રજ્ઞાત પ્રભુ ! મારી પાસે શાંતિનો મેનાની અને
વિશ્રામનો ઠંઠ બની આવજે ! ! !

ન્યારે વાસનાઓ પોતાની પ્રચંડ પ્રતાપી ધૂળ અને
ભજક ભરી લાલસાઓથી અધ મને બનાવી દે ત્યારે હે
ભગવન્ ! પોતાના તેજ અને ઓજસ્વી પ્રકાશના માથે
આવજે ! ! ! !

વિશ્વવિહાર

કામણુગારા ! મનોહારા ! ! નવકાર ! ! !

સુનસાન અને ખતરનાક મોહધરની દીવાલો ઓળંગી
વિરાટ વિશ્વના વિહાર માટે હું બહાર જઈ શકીશ ?

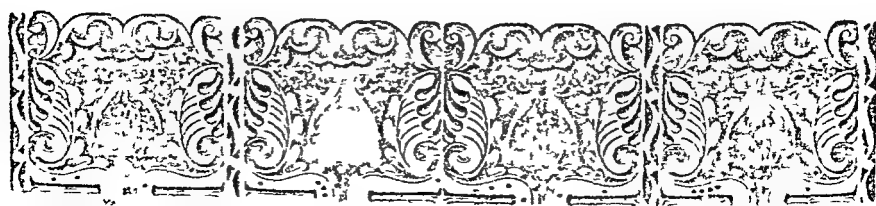
અતિશય મોહવશ બની બધાનું કામ કરતાં કરતાં
દુનીયાની ભૂલ-ભૂલામણીમાં ફસાઈ ગયો છું !

આશા અને આકાંક્ષાથી લરેલાં, સુખ થોડું અને
દુઃખ ઝાઝું એવા સંસાર સાગરમાં તરતો હુળતો આથડયાં
કરું છું !

પરન્તુ લયંકર તોફાનોથી જ્યારે જર્જરિત થઈ જઈ
છું ત્યારે તારા ચરણે હું આરામ માટે દોડતો આવું છું !!

ત્યારે વિશ્વના અપાર કોલાહલમાં પણ ફક્ત તું જ
યાદ આવે છે ! !

વિચારું છું કે આ કર્મબંધનોની દીવાલો ઢેરી “વિશ્વ-
વિહાર” માટે હું બહાર જઈ શકીશ ?

પુષ્પની પ્રાર્થના

પુષ્પપતિ ! અનાથગતિ ! ! નવકાર ! ! !

જલ્દી કરો પ્રભુ ! જલ્દી કરો ! !

આને તોડી લો ! વિલબ ના કરો ! !

એટલામા એ ધૂળમા ખરી ન પડે એ લય છે !

આ મારા મન ખગીયામા ખીલેલા મદ્ભાવપુષ્પને
તાગી માળામા સ્થાન મળશે કે કેમ ?

કેને ખબર ? તો પણ

તારા ચરણના સ્પર્શથી એને લગ્યવાન બનાવ !

વિલબ ના કરો પ્રભુ !

દિવસ પૂરો થઈ જશે !

અમારૂં આવી જશે ! !

તાગી પૂલનો મમય ચૂકી ન જવાય એજ એક લય છે !

જે એમા થોડો ઘણો રગ છે !

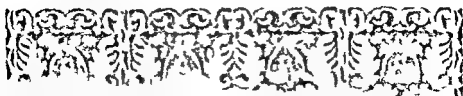
જે થોડી ઘણી એના હેયામા મુવામ છે !

જ્યા મુધી તાગી એવામુ મુદૂત બાકી છે !

ત્યા મુધી તું એનો સ્વીકાર કરી લે !

પુષ્પ તોડી લો ! ચરો સ્વીકારી લો ! !

કૃપા કરી હવે વિલબ ના કરો !

સામ્ય સૌમ્ય

સ્નેહી ! વિદેહી ! ! નવકાર ! ! !

આજે તો....

મારા અંગ અંગમાં આનંદ છે !

મારા રોમ રોમમાં રોમાંચ છે ! !

મારા નયનોમાં ઉન્માદ છે !

મારા ઉરમાં ઉમંગ છે ! !

પણ કારણ શું છે ? એ નથી સમજાતું.

આજે તો ઉપરના આકાશથી નીચેની ધરા સુધી તે
મારા મનને વિકસાવી દીધું છે !

મૈત્રીલાવમાં સૌ સામ્ય અને સૌમ્ય મને જણાયાં છે ! !

એ મારા આનંદનું કારણ તો નહિ હોય ને ?

તો પણ હું જેને શોધી રહ્યો છું, એના સાથે મિલન
થશે ?

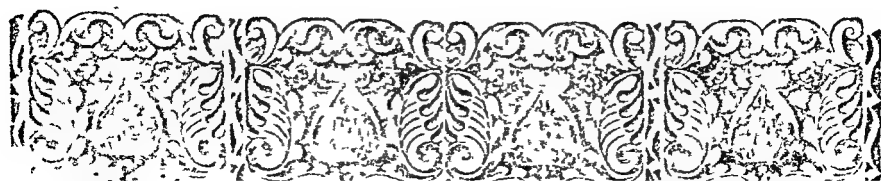
કે એની શોધ માટે લટકવું પડશે ?

આની મને કાંઈ સમજ પડતી નથી ! !

તેમજ

આનંદ, રોમાંચ, ઉન્માદ અને ઉમંગ કેમ છે ?

એની પણ સમજ પડતી નથી ! !

રક્ષાબંધન

કરુણાસાગર ! અરુણાકર ! ! નવકાર ! ! !

આજે હું તારા જમણા હાથે ગળડી બાધવા
આવ્યો છું !

એને તું મતાડી ના લેતો ! !

તારા હાથમા રાખડી બાધવાથી હું બધાને થ સ્નેહ
બંધનમા બાધી લઉં છું ! !

એ મૈત્રી-ભાવનાના પ્રેમ-બંધનમાથી કેાઈ પણ બહાર
રહેવા મંભાવ નથી ! !

આજે આ મારા અને પેલા પારમા એવો ભેદ રહ્યો નથી !

આજે હું માગી આદર અને બહાર, બધે અને બધાને
સૌમ્ય અને સામ્ય એમ એક સમાન ભેળ રહ્યો છું ! ! !

તાગ વિરહ હું બમા રાતો ગતો હું આટલી વાર
બાટકચાં પરંતુ તે વિરહ કાળવાગમા નહ થઈ ગયો ! !

હવે હું તારી તરફ દોડતો આવું છું !

તારે હાથે રાખડી બાધની છે ! !

એને મતાડી ના લેતો ! ! !

બહાલાં નાથ ! પ્રાણુપતિ ! ! નવકાર ! ! !

હું તારી પાસે આટલી જ લીળ માગું છું !

તું મારામાં એટલો જ “મમત્વ લાવ” રહેવા દે કે તને જ મારો માનું ! અન્યને નહિ ! !

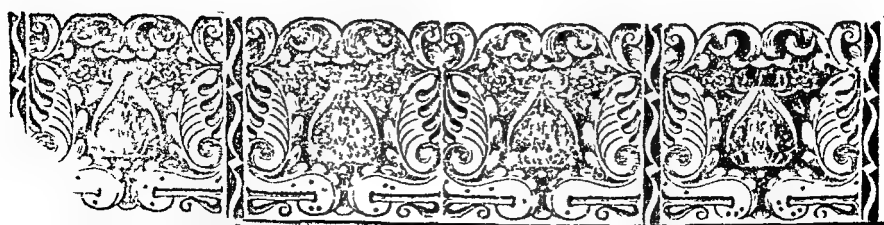
મારામાં એટલી જ એતના રહેવા દે કે તને જ સમજી શકું ! અન્યને નહિ ! !

મને એટલા જ બંધનમાં બાંધજે કે તારા પ્રેમ-પાશમાં હું બંધાયેલો રહું અને મારું જીવન તારા જ ધ્યાનમાં મસ્ત રહે ! અન્યમાં નહિ ! !

મારામાં એટલો જ પ્રેમ-સ્નેહ રહેવા દે કે એ તને જ અર્પું ! અન્યને નહિ ! !

પ્રિય નાથ !

હું તારાથી આટલી જ અદ્યભિક્ષા ચાહું છું ! ! !

ગીતસુધા

સ્નેહરશ્મિ ! મુવાવર્ષી ! !

ન વ ડાર ! ! !

તે જ્યારે મને ગીત ગાવાનું કહ્યું ત્યારે મારી છાતી
ખૂબ હુપ્પથી ફુલી ગઈ !

મારી આખમા આનંદના આસુ આવ્યા ! !

તારા સ્નેહભર્યા મુખને અપલક નયને નિહાળતો રહ્યો !

મારા જીવનમા જેટલી ઠંડુતા, વિષમતા અને
અસ્ત-વ્યસ્તતા હતી તે ઝોગળીને તારી ગીતસુધામા
પરિણમી ગઈ ! !

મારી સાધના અને આરાધના પક્ષીની જેમ પાખો
ફેલાવી આનંદથી ઉડવાની ઢામના કરવા લાગી ! !

હું જાણું છું કે માધના અને આરાધના દ્વારા જાનેલા
ગીત વડે-ગીતના ખલ વડે તારી સામે આવવાનું માહ્યમ
કરી શકું છું ! !

તો પણ તારી અત્યંત નિકટ આવવામા ઘણક મ કોચ
ધતો જાય છે કદત ગીત દાગ તાગ પવિત્ર ચરનોને
અર્પણ કરી લઉં છું ! !

પ્રભો ! ગાનના તાનમા બાનને બધી જાઉં છું અને
તને 'મિત્ર' માની બોલાવું છું ! ! !

વિભો ! એ સુચોગ્ય છે ને ?

મહામેઘ ! નવકાર ! !

મારૂં પૂરાણું મન મૂર્ચ્છિત થઈ પડ્યું હતું !

એનામાં એતના આવે તે માટે ઝંખના હતી ! !

ત્યાં તારાં આપાઠી મહામેઘ આવ્યા ! ! !

મહામેઘે ગર્જના કરી !

કુમાર દેવતાઓ ગેડી દડે રમતા હોય તેમ ગડગડાટ
સંભળાવવા લાગ્યો !

વિજળીયો ચક્રમક ચક્રમક ચમકતી દેખાવા લાગી ! !

મૂર્ચ્છિત મન જરીક સરવળ્યું ! !

ઝરમર ઝરમર ફરફર ફરફર ચાલુ થયા ! !

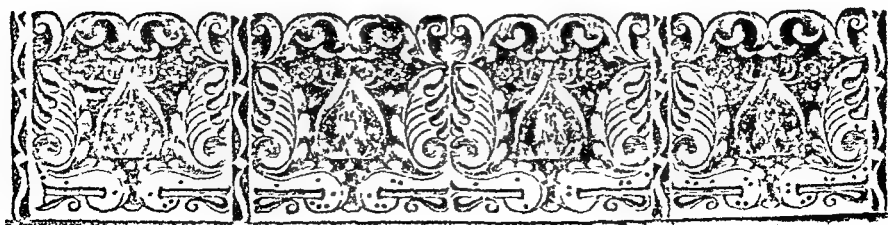
પ્રભો ! પ્રભો ! ! મહામેઘ ! મહામેઘ ! !

તારી આપાઠી ગર્જનાથી મારૂં પૂરાણું મૂર્ચ્છિત મન
આજે પુનઃ પદ્ધવિત થઈ રહ્યું છે !

એતનવન્તુ બની રહ્યું છે ! !

મારી એતના તારી સાધનામાં જોડાઈ જશે ! !

અને હું તારામાં લયલીન બની જઈશ ! ! !

વિશ્વાસના આધારે

વિયોગયોગી ! નવકાર ! !

આજથી હું તારા ઉપરના વિશ્વાસના આધારે રહેના
ગીધુ છું !

શરીરની સપૂર્ણ વિશ્મૃતિ વાચ એવી દશા મિલ
કરવા મથીશ !

તારા અખડ સ્વરૂપમા લીન બનવા હું આ હુબકી
મારી રહ્યો છું !

હવે મને શરીરની પાત્ર મમતા ન લેખીએ !

આરે ! એના માઝ વિચાર મરખોય ન લેખીએ ! !

છતા આવે તો ?

પ્રારબ્ધને આધીન માની તિતિશા અને ઉપશમ વડે
મન ઉપર સયમ પ્રાપ્ત કરીશ !

આજે હું માત્ર એટલું જ લાલ્ચવા અને લેવા
માણુ છું કે-

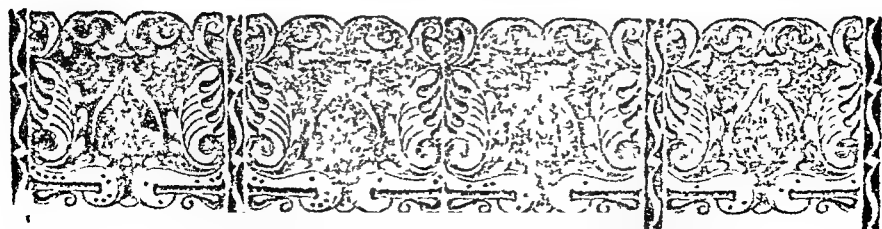
પ્રિય નવકાર !

તું માત્રી ગ્યા ને છે કે નહિ ?

પ્રિયસખે ! નવકાર ! !

એક દિવસ હું તારી સભા જોવા આવ્યો !
 મને આશા નહિ કે હું તારા પર મોહી પડીશ !
 તેં મંજુલ વાણીએ મને ઉપદેશ દીધો !
 મારા કેમલ હૈયે સ્નેહે તેને પીધો
 એમાં ભયુ' હતું અનેરું જાડું !
 તેથી જીવન બન્યું માંડું સાડું ! !
 વિનમ્રભાવે, મૌન પણે તારે ચરણે નમી રહ્યો !
 સ્નેહ ભાવે વિશલ્ય હૃદયે, પાપ પંક વમી રહ્યો ! !
 ઉભો રહી નીરખી રહ્યો હું તારું મુખડું !
 કંઈલાભયો ભરખી રહ્યો તું મારું હૃઃખડું ! !
 સ્નેહધેલો નીરખું સભામાં આમ તેમ જ્યાં !
 તારા સિવાય નજરે ન ચડે કોઈ પણ ત્યાં ! !
 મનમાં થયું જરૂર તે કયું નયનના અંશુથી બંધન !
 સાડું થયું તેથી પ્રલો ! ગયા મારા સર્વ વિધન ! !
 સ્નેહાંશુથી બંધાઈ ગયો, પ્રલો ! બંધાઈ ગયો !
 છૂટવા હું ઇચ્છતો નથી ભલે હું બંધાઈ ગયો ! !
 એ બંધન લાગે મધુરું, એમાં બંધાવું બહુ ગમે !
 નથી છૂટવું મારે કદી, સ્નેહે આ બાળક તને નમે !

હૃદયવત્સલ ! નવકાર ! !

અપાઠના કાળા ભમરા જેવા વાત્સોથી દિન અને રાત
સમાન બન્યા છે !

આસમાની આકાશને વાદળાઓએ કાળા પડદાથી
ઢાંકી દીધું છે ! !

પવન પણ આજે નકામા અવાજો કરી વધુ સતામણી
કરે છે !

એની શીતળના પણ દુખ આપે છે !

વન-પર્વતો નીરવ બની ગયા છે !

રાજમાર્ગો અને લઘુમાર્ગો પણ નિર્જન બની ગયા છે ! !

બધાના નાના મોટા આવાસો બંધ થયા છે !

હે એકાદી સખા ! પ્રિયતમ ! નવકાર !

મારા દ્વારો ઉઘાડા છે !

સ્વપ્નની જેમ આની આંખો ના જતો !

વિજળીની જેમ પલકારો મારી આંખો ના જતો !

હું આ ઘનઘોર અધારામા કાંઈ પણ નીહાળી શકતો
નથી તારી આશામા આજે ઉંઘ પણ નથી આવતી તું
આવીને બીજે આંખો ના જતો !

આંખો ના જતો ! !

વિશ્વભર્તા ! નવકાર ! !

મેં તારા આતિથ્ય માટે તાલ કળેા આભેલા !

એમાંથી સુંદર અને મધુર કળેા જુદા વીળેલા !

વીળેલા એ કળેાનો અમૃત રસ કાઢ્યો !

એમાં શર્કરા એલા લવંગ મરીચિકા મેળવ્યાં !

સુંદર અને શીતળ મધુપેય બનાવ્યું !

ઉલ્લસ ચંદ્ર સમા સ્ફટિકરત્નના પાત્રમાં એ ભર્યું !

તું મારે આંગળે આવીશ !

વિનય વિવેક અને મૈત્રીભાવથી એ પાત્ર તને આપીશ !

નમ્રતા સરલતા અને સ્નેહથી હું તારી સામે ઝેત્રીશ !

તું શીતળ મધુપેયનું પાન કરીશ !

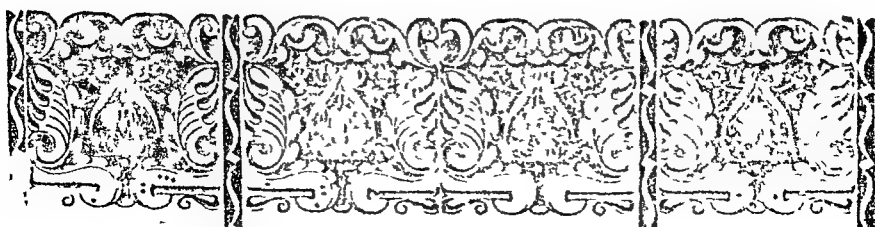
તને શાંતિ મળશે મને વિશ્રાંતિ મળશે !

તું પ્રસન્ન થશે ! મને વરદાન મળશે !

માગ માગ માગ એમ તું વદીશ !

હું એક વચન માગી લઈશ !

“મથે મથે તુમ્હ ચલણાણં ।”

લયોલવ મને તારા ચરણોની સેવા મળજો !

એ ચરણોનો વિયોગ કદી પણ ના થજો !

સ્વપ્નમાં પણ ના થજો !

વચનથી બધાએલો તું રોહભર્યા વરદાનમાથી

કદાપિ નહિ છટકી શકે ! !

કદાપિ નહિ ફરી શકે ! ! !

પ્રહાર

વીર નવકાર ! !

મારી એક એ જ પ્રાર્થના છે !

કે તું એક પ્રહાર કર ! પ્રહાર કર ! !

પણ

એ મારી વિપથ વાસના પર !

પછી મારામાં પ્રેમ અને શાન્તિના

ન્યોતિર્મય અખડ દીપ પ્રગટશે ! !

હૃવનની ન્યોતિ અગમગશે ! ! !

અનંતરૂપ ! અજ્ઞાતસ્વરૂપ ! ! નવકાર ! ! !

મને ગર્વ હતો કે હું તને જાણું છું !

પૂર્ણ ઓળખું છું !

મને ઘણા આવી તારૂં રૂપ અને સ્વરૂપ પૂછે છે !

હું જણાવું છું !

પણ મારૂં મન કહે વેલા ! એ તો ઘણું અધુરું છે !

કોઈ આવીને તારૂં ગદ્યમય ગૂઢ સ્વરૂપ પૂછે છે,
તો કહી દઉં છું કે ‘ મને જાણર નથી ’ !

એ કહે તું સાધક છે ને ?

તો મેં કહ્યું હનીયામાં ધન કેટલું ?

એમણે કહ્યું એની ગણના કરવા અમે સમર્થ નથી !

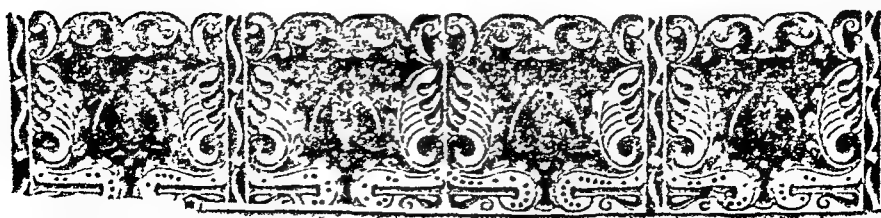
મેં કહ્યું મારો ઉત્તર પણ એજ !

એ બિચારા ઉદાસ બની ચાલ્યા જાય છે !

પણ મને ઉદાસ કરી જાય છે ! !

પ્રભો ! વિભો !

તારા અનંત સ્વરૂપનો જ્ઞાતા હું ક્યારે બનીશ ?

સમાવેશ

નિર્મળ ! નાથ ! ? નવકાર ! ! !

તું મને તારા ચરણોમા રાખ !

હું તને મારા મન મદિરમા રાખીશ ! !

તારી પૂજા કરીશ !

તને વાદિશ ! !

તારી મેવા કરીશ ! ! !

હું ભવોભવ તારો સાથ છોડવા નથી ઇચ્છતો !

તું અને હું !

હું અને તું !

દયારે એક બીજા, એક બીજામા સમાઈ જઈશું ?

ખોલો ! જીવનસાથી ખોલો તો ?

હું ભટકી ભટકી થાકી ગયો છું !

તારા ચરણોમા રાખ !

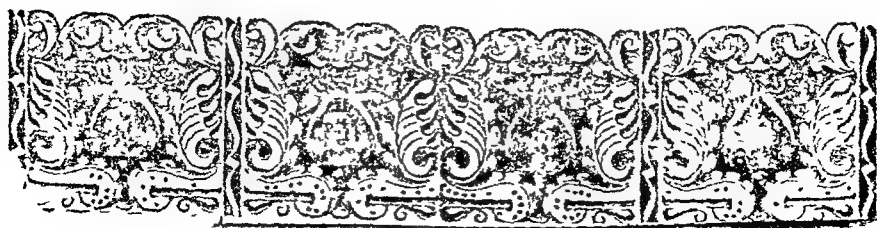
હવે તો રાખ ! !

તું ન આવ્યો

દીનાનાથ ! કૃપાલુ ! ! નવકાર ! ! !

તેં મને વચન આપ્યું હતું કે-
 હું તને મળવા માટે આવીશ !
 ઘનઘોર કાળાં અપાઢી મેઘ ગયાં !
 શરદના રૂની પૂણી જેવા વાદળ ગયાં !
 પણ તું મારે આંગણે ના આવ્યો તે ના આવ્યો ! !
 શિશિર અને વસંતના વહાણાં વીતી ગયાં !
 આંખલે આવ્યો મોર પણ દિલડાનો ચોર
 તું મારી ઝુંપડીએ ના આવ્યો તે ના આવ્યો ! !
 ગ્રીષ્મનો ઉત્તાપ તપી ચાલ્યો ગયો !
 વર્ષાના વાદળાં પુનઃ પુનઃ ઝરમર થવા લાગ્યાં !
 વિદ્યુત્ત ચક્રમક ચક્રમક ચમકવા લાગી પણ તું મારે
 ઘરે ના આવ્યો તે ના આવ્યો !
 નિરાશ નયને, ઉદાસ વદને વાટ જોઈ તારી !
 આશાની ઉખા છે કે હજીય તું આવીશ !
 પણ તું મારે દ્વાર ના આવ્યો તે ના આવ્યો !
 રનેહલયોં નાથ ! તું ના આવ્યો તે ના આવ્યો ! !

ના આવ્યો તે ના આવ્યો

પ્રાણપતિ ! નવકાર ! !

તું ના આવ્યો એટલે હું મથૂરશિખા વીણા લઈ તારૂ
ગીત ગાવા બેઠો ?

વીણાના તાર પર આગળીયો રમાડી !

એમાથી કોયલ કંઠ જેવા પચમ સૂરો નિકળ્યા !

મે પણ એમા ગીત ઉમેરું !

“પધારો મારા મોઘેરા સ્વામ !

પધારો મારા મોઘેરા મહેમાન ! !

પધારો મારે નાનકડે ધામ !

પધારો મારે નાનકડે ગામ ! !

જપ્ત હું નિશ્ચિન તારૂ નામ !

ભૂલી ગયો છું તેથી બીજા ઢામ ! !

નથી ભેઠતો મારે હવે આરામ !

તું આવીશ તો જ થશે વિરામ ! !”

આશા હતી કે આ ગીતથી તું પ્રમત્ત થઈશ

અને મારે આગણે આવીશ !

મધુર આગા પૂરીગ ! પણ

તું ના આવ્યો તે ના જ આવ્યો ! !

અમૃતવર્ષા ! નવકાર ! !

મારી આ આખરી કામના છે કે હું આવતે જન્મે
જેવો ચંદ્ર છે તેવો સૌમ્ય બનું અને સ્નેહને પામું !

ચંદ્રમાં સૌમ્યતા છે !

આહ્લાદકતા છે ! !

પ્રિયતા અને મધુરતા છે ! ! !

ઔષધિયોમાં તે અમૃત સિંચે છે !

પ્રિય નવકાર ! સૌમ્ય, આહ્લાદક પ્રિય અને મધુર
મારું જીવન બનજો ! !

ચંદ્ર-

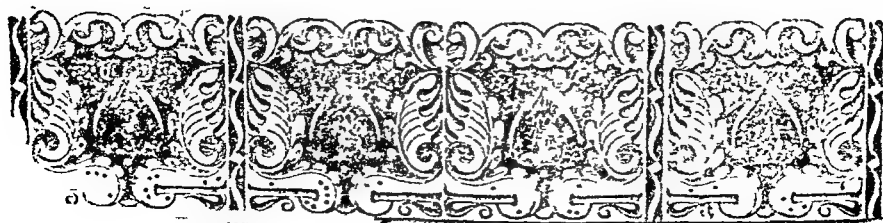
ગરીબ કે અમીરને, રાજા કે રાંકને, યોગી કે
ભોગીને, વિક્રાન કે મૂર્ખને,

એમ સૌને સરખો પ્રકાશ આપી સ્નેહ મેળવે છે તેમ
હું પણ સ્નેહને પામું !

પણ....કલ્પતરૂ ! નવકાર ! !

તું મળીશ તો જ મને તારી આંતરજ્યોત મળશે.

એ આંતરજ્યોત દ્વારા હું મૈત્રી, પ્રમોદ, કરુણા અને
મધ્યસ્થતાને શોધી લઈશ.

અખંડ આશા

કલ્પતરુ ! અવહર ! નવકાર ! ! !

અહીં જે ગીત ગાવા આવ્યો હતો તે ના ગાઈ શક્યો !

આજે તો શુ ગાવું ? એ જ વિચારમાં ને વિચારમાં
ગાવાનું મનમાં જ રહી ગયું !

હું કોઈ રચના ના રચી શક્યો ! મારા શબ્દો
કવિતાને ના પામ્યા !

કેવળ મારા પ્રાણોમાં તારા ગીત ગાવાની વ્યાકુલતા
ભરી પડી છે !

આજે એ આરા-પુષ્પો ખીટ્યા નહિ !

કેવળ હવામાં ટોલતા રહ્યા !

મે તારા દર્શન ના કર્યો !

તારા શબ્દ પણ ના માણ્યા !

ફક્ત તું મારી પાંચે આવી રહ્યો છે,

એવા આશાના અવાજ સાલળતો રહ્યો !

તુ મારા મન-મહિર સુધી આવે છે અને જાય છે !

મે આજો દિવસ એ મહિગ્ની સફાઈ માટે પીતાવી
દીધો !

મેં હજી દીવો પણ નથી પ્રગટાવ્યો !

હવે કેવી રીતે બોલાવું ? મેલાય ના થયો !

પરંતુ તું આવીશ અને મિલન થશે એ અખંડ આશા
મારા પ્રાણોમાં વસી ચુકી છે ! ! !

અતિથિ

પ્રિય અતિથિ !

માનવંતા મહેમાન ! !

નવકાર ! ! !

હવે તું મારે આંગણે મોંઘેરો

મહેમાન બની આવ્યો છે !

ઘણું જ સરસ થયું ! !

મારું તન-ધર-સ્વચ્છ રાખીશ !

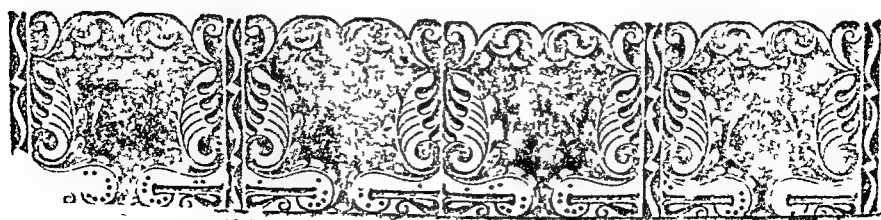
સત્યનો દીવડો પ્રગટાવીશ !

વિચારો પર વાસનાની ધૂળ નહિ લાગવા દઉં !

તું મારો સોહામણો કામણગારો અતિથિ છે !

એટલે તારાથી ભય પામી પાપ-પલાયન થઈ ગયું છે !

હવે દરેક કાર્યમાં તારી પ્રેરણા લેવાશે ! ! !

પ્રાણુમખા ! પ્રિયતમ ! ! નવકાર ! ! !

તારી તો મારા ઉપર પ્રસન્નતા છે ને ?

તું પ્રસન્ન એટલે મારે ઘણું !

પછી ખીજને પ્રસન્ન કરવાની મારે શી જરૂર ?

તને કાલા-વાલા કરીશ !

તારા ચરણો પકડીશ ! !

આર્થના પ્રેમથી કરીશ ! ! !

આજીજી કરીશ !

ખોળો પાથરીશ !

કરગરીશ !

રડીશ-કરીશ પણ—

ખીજને પ્રસન્ન કરવા તારો આ એવક દીન-હીન કદાપિ
નહિ થને

કળ્યાણન !

તું ભૂલને યાદ કરતો નથી !

સેવાને વિમરતો નથી !

ક્ષમા આપે છે ?

સ્નેહ ધારે છે !

માટે તું જ મારો પ્રાણુમખા છે

અને તું જ મારો પ્રિયુ છે ! !

ભયહર ! અભયકર !

નવકાર ! ! !

મારા ભય નષ્ટ કરો ! નષ્ટ કરો !

મારાથી મુખકું ના મોડી લો ! !

તું પાસે જ હતો !

તને હું ઓળખી ના શક્યો ! !

હું ક્યાંય ખીજે જોઈ રહ્યો હતો !

પણ ખબર નથી કે ક્યાં ?

તું મારા હૃદયમાં આનંદ ને ઉમંગનો પ્રકાશ ભર !

તું મારા અન્તઃકરણમાં વિહાર કર !

તું જોલ ! મારાથી કાંઈક તો જોલ !

મારા શરીરનો સ્પર્શ કર અને હાથ ઝાલી મને
ઉગારી લે !

નવકાર ! માંડે જ્ઞાન અધુરું છે પણ

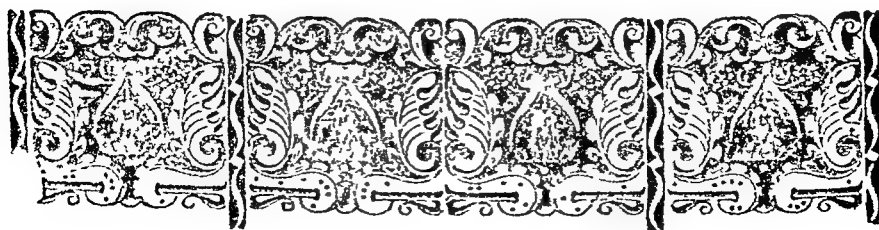
તાંડે નામ તો મધુરું છે ! !

માંડે હાસ્ય રૂઢન બધું બ્રામક છે !

મારી સામે આવો !

મારો ભ્રમ દૂર કરો ! !

મારા ભય દૂર કરો ! ! !

ચંદ્ર-ચોત ! નવકાંડ ! !

અતરના આકાશમા ચંદ્રપ કમળપુષ્પ ખીટ્યુ છે ।

જોની પાળડીયો ચારે દિશામા પ્રમતી છે ।

અધકારના ઢાળા આવરો હર ચાટ્યા ગયા છે ।

જોમેર મ્નેહલ અને શીતલ પ્રકાશ પથરાયો છે ।

પુષ્પના મધ્યમ મોનેતી ઢોપ છે ।

હુ ત્યા આનંદપૂર્વક ધ્યાનમા મસ્ત બેઠો છું ।

ચંદ્ર-પુષ્પમાથી મદમાવનો પરાગ વિખેતી રહ્યો છું ।

અતરના ગુભ આકાશમા તરંગો ઉડ્યા છે ।

પ્રાણવાયુમા મુગધ અને શીતળતા આવી છે ।

આત્મામા ગતુલ આનંદ ઉગરાવા લાગ્યો છે ।

મન મસ્ત બન્યું તારા ધ્યાનમા ।

વચન મ ત બન્યા તારા જાનમા । ।

તન મસ્ત બન્યું તારા તાનમા । । ।

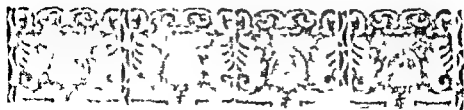
ત્યા ત ત્યા પ્રકાશ અને ત્યા પ્રકાશ ત્યા તું ।

જામે પ્રકાશ અને જામે તું ।

ચંદ્ર-ચોત ! હું તને નમસ્કાર કરું છું । મારા હૃદય
દરેકે । । મારા મનકે પર વગ્દ દાય મૂક । । ।

પુષ્પપરાગ । હું તને નમસ્કાર કરું છું ।

ત મારા જાયા મનો-થ ફળું કરું । ।

નામનો મોહ

શાશ્વતનામ ! ગુણધામ ! ! નવકાર ! ! !

મારા નામને અમર બનાવવા હું ઘણા વખતથી મથી રહ્યો હતો !

ત્યાં એક મંબુલ ઝંખાર સંભળાયો !

અરે મુગ્ધ માનવી ! તું સાધક બન્યો ?

કામને જિતી ગયો પણ નામનો મોહ તોય ના ભૂલ્યો ?
ભલા ! નામ ક'દી કોઈનું અમર રહ્યું છે ?

“નામ એનો નાશ” એ તો તું ઘણીવેળા બોલે છે ને ?
એટલું પણ યાદ નથી રહેતું ? યાદ રાખ !

સાગરના એકએક તરંગો નામના રંગને ભૂંસતા જાય છે !
મોટા મોટા નામોને પણ એ સાગરના તરંગો

ભૂંસવાનું ભૂલતા નથી !

દેવના નામ ભૂંસે છે !

દેવેન્દ્રના નામ ભૂંસે છે ! !

દેવાધિદેવના નામને પણ ભૂંસે છે ! ! !

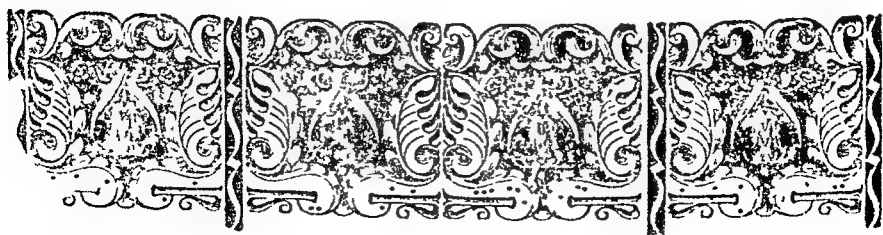
અમર ના રહ્યું કોઈનું નામ !

ભૂલી જા તું તારું નામ !

અમર છે એક નવકારનું નામ !

એની જ્યોતિસાં મળી જા !

તો અમર થશે તારું નામ ! !

સ્વામિન્ ! નવકાર ! !

તું મને ભૂલી તો નહિ જાયને ? મુતા જાગતા જોજ
ચિંતા રહ્યા ઢરે છે !

મારા આવાસે ગમે તેટલા હાસ્યના હોજ હો,

ધન, પતાઢા, તોરણ અને અન્ય સુશોભનોથી આવાસ
સુશોભિત હો,

રગળીરગી સીપમાળની ન્યોતિથી મુરખ્ય પ્રકાશિત
ખન્યુ હોય,

પણ જો “તું મને ભૂલી જાય તો” એ બધાથી મારે શું ?

“તું મને ભૂલી તો નહિ જાયને ?” આ વાત યાદ
આવતા દિલ ભાગીને ભૂકો થઈ જાય છે !

આ વેદના ક્યારેય ભૂલાતી નથી !

આ આશંકા મુતા જાગતા રાત દિવસ મને મતાવ્યા
કરે છે !

વાદળ ભલે જેડુતને ભૂલી જાય પણ જેડુત વાદળને
કદાપિ ભૂલતો નથી !

કદાચ તું મને ભૂલી જઈશ, પણ હું તને કદાપિ
ભૂલનાર નથી ! !

વણુસેલી તક

જગતારક ! નવકાર ! !

હું અમીરસભર્યાં તારા નયનો નિરખતો હતો !

કામણુગારી કીકીઓ કણ્ણાનો

ઘોધ વરસાવતી હતી ! !

તે ઘોધ કહેતો હતો કે મારી નીચે આવ !

તારા રોગ શોક દુઃખ દારિદ્ર્ય પખાલી દઉં ! !

હું ઘોધ નીચે ગયો તો ખરો !

પણ છત્રી ઓઢી ઘોધ નીચે જોઠો !

એ છત્રીમાં મમતાની લીસી દાંડી હતી ! !

અહંતાનો વક ગોળ હાથો હતો ! !

અને

મોહનું શામળું વસ્ત્ર એની માથે મઢ્યું હતું !

એ છત્રી ઉપર કણ્ણાનો ઘોધ પડતો હતો !

પણ ચારે બાજુ એ વહેંચાઈ જતો !

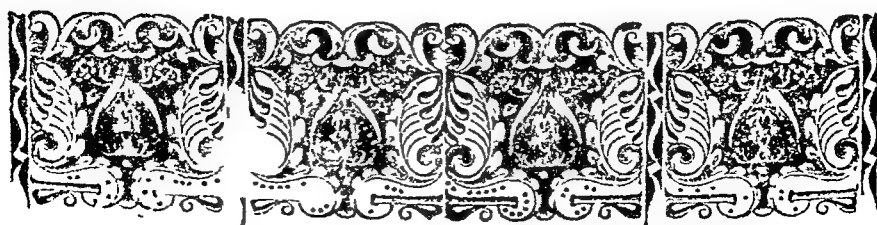
પ્રિય નવકાર !

એટલામાં અમીરસ ભર્યા મધુર વચને તેં કહ્યું !

અરે મુગ્ધ પાગલ ! આ શું કરે છે ?

આમ તારા રોગ શોક નહિ જાય !

દુઃખ દારિદ્ર્ય પણ નહિ પલાય !

પણ

ખાળ હઠે ચડેલા મેં એ ન માન્યું !

કરૂણા સાગરે સમજાવવા ઘણા પ્રયત્ન કર્યો ! !

હું ન માન્યો તે ન જ માન્યો ! ! !

અમલાવે તું પાછો વળ્યો !

અને કયાય ચાલ્યો ગયો ! !

થોડી વારે છત્રી હટાવી હું

તને નિહાળવા પ્રયત્ન કરું છું !

પણ

કરૂણાભીની કામણગીરી કીકી અલોપ !

હું રડી પડ્યો !

હવે શું ?

પ્રભો ! પ્રભો ! એ વણમેલી તકનું દુઃખ

મારા હૃદયને વલોવી નાળે છે !

ચિન્તા નથી

ઓ પ્રાણુજીવન ! નવકાર ! !

તારા મન મદિરમા મને જોલાવી લે !

વમાવી લે ! રાખી લે ! !

પછી મને કેઈ ચિન્તા નથી ! !

લલે માર્ગમા અગારા આવે !

કટક આવે ! !

સ કટ આવે ! ! !

રક્ષણુકર ! નવકાર ! !

આજે મારી આંતર રાજધાની ઉપર મહાશત્રુઓ
ત્રાટક્યાં છે !

મોહ મહીપતિ એ શત્રુઓના રાજા છે !

રાગ અને રોષ બે મહાસેનાધિપતિ છે !

એમની દેખરેખ નીચેનું સૈન્ય સાગરસમ છે !

એ સૈન્યે મારી રાજધાનીમાં હાહાકાર બોલાવી દીધો છે !

નાશ ભાગ અને “ત્રાહિમામ્” “ત્રાહિમામ્” ના પોકાર
કાને કંઈ રીતે અથડાય છે !

મારી મુંઝવણનો પાર નથી !

હૈયું ફફડાટથી કંપી રહું છે !

મોટાની શરણાગતિ સ્વીકાર્યા સિવાય ચાલે તેમ નથી !

શત્રુને આધીન થવા મન માનતું નથી.

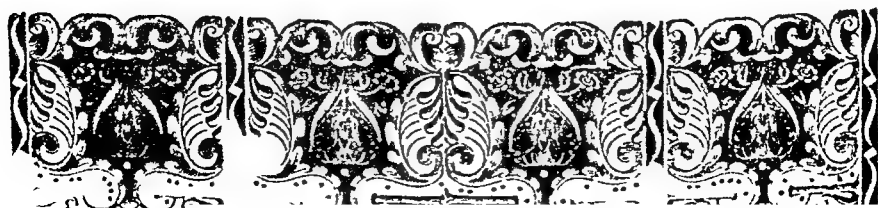
આવા ભીષણ અને લયાનક કટોકટીના સમયે

મેં તને મદદ માટે યાદ કર્યો છે !

તું જરૂર મને મુલાકાત આપીશ !

પ્રભો ! તું એક રાષ્ટ્રનો વડો છે !

હું પણ એક રાષ્ટ્રનો વડો છું !

મારૂં રાખૂ તારા રાખૂમા મેળવી દેવા ઇચ્છુ છું !
 રહેજે જે રાખૂના વડાઓ ગભીર વિષયની
 ચર્ચા માટે શુભ સ્થળ પસંદ કરે છે !
 વળી એ સ્થળ સલામત અને સુદર હોય જોઈએ !
 મારે તો મહારિયુ સાથે બાથ લીડવાની છે !
 એટલા માટે જ તારી મુલાકાત ઇચ્છુ છું !
 જોલો પ્રભુ ! જોલો તો ! !
 કયા સ્થળે હું આપની સાથે મત્રણા કરવા આવું ?
 જો આપ મારા પર સ્થળની પસંદગી રાખો,
 તો હું સુદર એક શુભ સ્થળ બતાવું !
 એ સ્થળે હું બધી વ્યવસ્થા કરાવી દઈશ !
 એ છે મારૂં આત્મમંદિર !
 ત્યાં અન્યને પ્રવેશ નથી જ !
 પ્રભો ! પ્રભો !
 જલ્દી આવો અને
 મુલાકાત આપો !

મોહશૂંખલા

મનરંજન ! નિરંજન ! ! નવકાર ! ! !

મારી મોહની સાંકળ અતીવ દૃઢ છે !

તું એને તોડી નાખ, આ મારી કામના છે ! !

પરન્તુ એ જ્યારે તુટવા લાગે છે ત્યારે

મારું મન દુઃખી દુઃખી થઈ જાય છે !

મુક્તિ માગવા તારી પાસે આવું છું પણ મુક્તિની
આશાથી ભયભીત બની જાઉં છું ! !

મારા જીવનમાં તુંજ સર્વશ્રેષ્ઠ નિધિ છે.

તારા જેવું અણમોલ ધન મારું ખીજી કોઈ નથી !

આ હું જાણું છું ! તો પણ—

મારા ઘરમાં જે તુટ્યાં કુટ્યાં વાસણ ઠીકરાં છે એને
પણ ફેંકવા મારું મન નથી માનતું ! !

જે આવરણો મારા હૃદય ઉપર પડેલાં છે, તે કર્મ
રૂપ ધૂલી ધૂસર છે !

તેમજ મૃત્યુ શ્રાપથી

અસ્ત અને ત્રસ્ત છે !

મારું અન્તઃકરણ એને ધિક્કારે છે !

તો પણ એના ઉપર મને સ્નેહ છે ! પ્રેમ છે ! !

મારા સજી-કરજોનો અત નથી !
 મારા ખાતે અનેક જીવોની રકમો જમા છે ! !
 મારા જીવનની અસફલતાઓ ઘણી છે ! ! !
 મારી લગ્નની હવે મર્યાદા-મીમા નથી ! !

તો પણ જ્યારે
 કલ્યાણની લિક્ષા માગવા તારી સન્મુખ આવું છું !
 તો મનમા ને મનમા કપી ઉઠું છું કે -
 મારી લિક્ષા સ્વીકાર ન થઈ જાય !
 કયાક મારા શરીર અને હૃદયના મેલા વેલા
 આચ્છાદનો-ઓછાડો તું ઉતારી ન લે !
 મારી બધન-શૂળલા તું તોડી ના નાખે ! !
 મારે જોની સાથે ઘણા સમયથી પ્રીતલડી છે !

પિતા

કૃપાળુ ! નવકાર ! !

તને મહાન સમજી અવિનય ન થાય માટે પાસે નથી
 આવતો !

રજોને કયાક આશાતના થઈ જશે તો ?
 એવી ભીતિ હૃદયમા રહેતી હોય છે !
 પિતા બાળી ચરણોમા નમું છું !

પણ—

મિત્ર માની હોય નથી પકડતો
 તું મને પાળે છે માટે પિતા છે ! !

પૂજા મળજો

સ્નેહકુંજ ! પ્રેમપુંજ !! નવકાર !!!

મને ખબર નથી કે તારી પાસે શું માગવું જોઈએ ?
ઘણી વખતે જે ન માગવું જોઈએ તે માગી લઉં છું
અને જે માગવું જોઈએ તે વિસરી જાઉં છું !!
રોગીને સમજ નથી હોતી કે પથ્ય શું અને
અપથ્ય શું ?

એ તો અપથ્ય માગે !

છતાં વૈધ કે સ્નેહી એને અપથ્ય ન આપે !!

ભલે પછી એ રડે કે ગમે તેમ બકે !

તો પણ સ્નેહી સ્નેહ છોડે નહિ !

તેમ તિરસ્કારથી તરછોડે નહિ !!

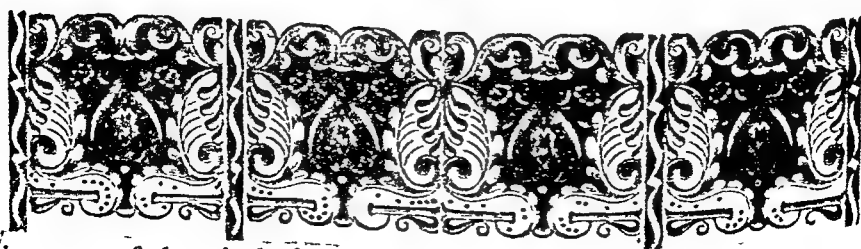
ભવિષ્યમાં સુખી-નીરોગી થાય એવા દયાના ભાવ
ઉરમાં ધરે !

વર્તમાનની દયા લાવી એનો ભવ ન બગાડે !!
નાથ !

હું પણ એક દર્દી છું !

અને એક ચીજ માગું છું !!

તે તો આપવી જ પડશે !!!

“ભવો ભવ તારા ચરણો મળજો”

હું રોડે પૂર્વક એની એવા કર્યા કરું ! !

જો તારા ચરણોની પામે મને પૂજા માટે બેઠક નહિ
મળે તો હું વધુ માદો પડીશ !

હ ખી હ ખી બેહાલ ખની જઈશ ! !

નાથ !

તારા ચરણોની પૂજા મળજો !

ભવો ભવ સદાએ મળજો ! !

એનો વિયોગ વઢિ ના થજો ! ! !

જેલ

અરૂપરૂપી ! નવકાર ! !

હવે હું તારા જેલખાનામાં આવ્યો છું !

તારા ધ્યાન ગુપ્ત-ચરે મને જકડી લીધો છે !

જાપ ઉપર જાપ કરતા જેલની દીવાલો

મહા-વિશાળ થઈ રહી છે ! !

છટકવા માટે છીંડુ પણ નથી !

તારો ચોકી પહેરો પણ સજા છે !

મારા ઉપર તારા એવકો સશક રહે છે !

પ્રિય નવકાર ! આ બધી ધાધલ કેને કાજે ?

મારે હવે તારા જેલખાના બહાર જવું જ નથી ને ?

મહાસાગરના મોતી

વિશ્વેશ્વર ! નવકાર ! !

એક 'દિ' કોઈ અજ્ઞાત મહાસાગરના તીરે જઈ
ચડ્યો !

હતું તીર ! પણ ? ?

જેયું ત્યાં નિર્મળ નીર ! !

તે વળી હતું તો ઉંડું !

મને યાદ આવ્યું કે સાગર તળે મોતી હોય છે !

આંખો મીંચી એક ડુબકી મારી !

તળીયેથી મુઠ્ઠી ભરી કંઈક લઈ આવ્યો ! !

ખોલીને જોયું તો ચાર મોતી લાધ્યાં ! ! !

મૈત્રી પ્રમોદ કણ્ણા અને માધ્યસ્થ એ એના નામ ! !

ફરી મારી ખીજી ડુબકી !

ઉદારતા સદાચાર ઇચ્છાનિરોધ અને સદ્વિચાર,

એ ચાર મહામૂલા મોતી મળ્યાં ! ! !

લાલે લોભ વધે છે !

મન લાલચ ના રોકી શકયું ! !

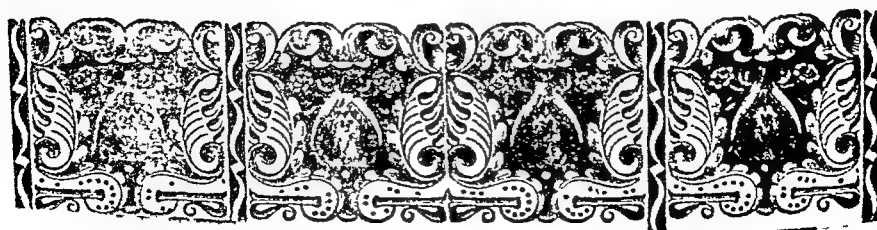
ત્રીજી ડુબકી લગાવી દીધી ! ! !

અને ?

સમતા નમ્રતા સરલતા અને નિર્લોભતા !

મજેના નામ વાળા આ મોતી લાધ્યાં ! !

મન સંતોષમાં આવી ગયું !

હરખાતે દિલે હુ મારા ઘર તરફ આંવ્યો !
ત્યા મામે એક વડલાગી યુપુરુપ મત્યા ! !
એમણે પૂછ્યું !

ના લલા !

આટલો હરખ શીદને ઉભરાય છે ?

આમા શું લાવ્યો છે ?

મલકાતે મુખડે મે કહ્યું,

એ તો મહોસાગરના-

મહાન્યોર્તિમય મહામૂલા મહાગોતી છે ! ! !

પ્રિય વ્યથા

અન્તર્યામી ! નવકાર ! !

તારી વાટ જોતા જોતા માગી આજો થાકી ગઈ !

તારી મુલાકાત ના વર્ષ ! !

તો પણ હુ તારી વાટ જોઈ રહ્યો છું !

આ તારી વાટ જોવી પણ મને પ્રિય લાગે છે !

તારે દારે જેહુ માડ લીખારી મન તારી કડણાને
ધંધી રહ્યું છે !

તારી કડણા નહિ મળે તો માગી કામના વૃક્ષ થશે નહિ !

પ્રિય ! આ વ્યથા મારા હૃદયને વ્યથિત કર્યા કરશે !

લલે ! !

આ વ્યથા પણ મને પ્રિયવ્યથા લાગે છે ! ! !

અચક્ષતે ને ખચમતે મને વાત મે માની !

આઘ્યો તારા ચરને ના ગરબોમા ! !

અને—

મુખના ખલોન-આગીયા ઉડી ઉડીને આવવા લાગ્યા !

એ આનંદ અને ઉમંગમા મુખમાથી વેલલા

મગી જ્યાં કે—

દુ ખબરો મ માનમા—

પ્રિયતમ ! નવમાર ! !

“એ તું ન દોન તો” મુખ પ્રયાથી દોન ?

ચાહના

ગિવંકર ! શુભંકર ! ! નવકાર ! !

તું હવે મારા ઘરમા ના થો છે !

કૃપા મી મી પાડો ના જતો !

હવે તો મને નાની જ ચાહના છે !

એ ચાહના મદ છે ! નિષ્કામ છે !

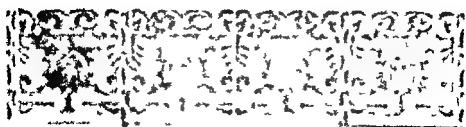
માઈ મળ્ય મળ્ય પોમાન પોમાન મી જડુ છે !

મીજ ચાહના જે દલી તે નવંયા મિલકા દલી !

નિશ્કામ દલી ! નિષ્કામજન દલી !

નાની ચાહના ના પો છે !

ગિવંકર ! ! મળ્ય છે ! ! !

અંજનશલાકા

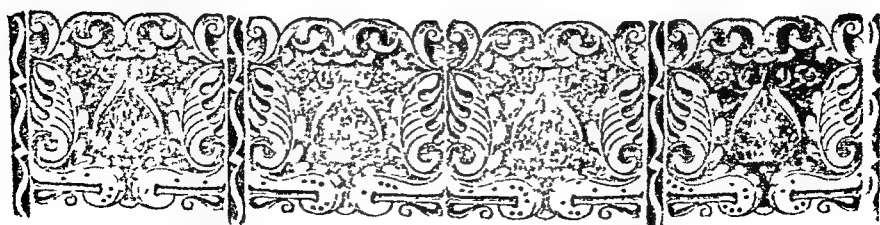
બહાલેશ્વર ! નવકાર ! !

તારા કમલદલ સમ વિપુલ નયનોમાં હું અંજન કરીશ !
 સુવર્ણ રજત મુક્તા ઘનસાર ખરાસ અને ગોધૂત આદિ
 ઉત્તમ દ્રવ્યોના પેષણ અને મિશ્રણથી અંજન તૈયાર કર્યું છે !
 સ્ફટિક રત્નના કચોળામાં એ અંજન હોંશથી ભર્યું છે !
 અંજન કરવા સાફ નીલમણિ રત્નની શલાકા તૈયાર કરી છે !!
 પ્રભો ! મુહૂર્તની પળો નિકટ આવી ગઈ છે ! ! !
 હવે હું સ્નેહ ઝરતા કામણુગારા તારા નયનોમાં અંજન
 આંજીશ !

તને અંજન કરવા દ્વારા મારા અજ્ઞાન-તિમિર
 આવરિત નયનોમાં દિવ્યતા અને વિશદતા પ્રાપ્ત થશે !
 મારા અન્તરનયનોમાં ચંદ્ર સમ જ્યોત ઝગમગી ઉઠશે !

એ સ્નેહભરી ચંદ્ર સમ જ્યોતમાં હું-
 આત્મસમદર્શિત્વ ગુણને વરીશ !
 આત્મસમજ્ઞતૃત્વ ગુણને ધરીશ ! !
 આત્મસમવર્તિત્વ ગુણને આચરીશ ! ! !

પ્રિયતમ ! મારા આન્તર આવરણો દૂર થાય,
 હૃદય મંદિર વિશુદ્ધ અને મૃદુ થાય,
 ગુણરત્નો ધારણ કરવાની યોગ્યતા પ્રાપ્ત થાય,
 આટલા માટે જ આ અંજનશલાકા ધર્યું છું !

હવિતેશ્વર ! નવકાર ! !

જનમ જનમના અથાગ અને અવિરત પ્રયાસ ઠારા ઠઠણ ડમોની કઢગી ચટ્ટાનો ડાપી આ મજુલ મન-મદિર મે મેળવ્યુ છે !

એ મન-મદિરમા દેવ તરીકે તારી પ્રતિષ્ઠા કરવી છે !

તને એ મન-મદિર ગમી જાય એટલા ખાતર-

“બધા વિશ્વનુ થાઓ દલ્યાણુ આજે ” આ ભાવનારૂપ નિર્મલ નીરથી ઘોઘને ચ્દટિક સમુ ચ્વચ્છ કર્યું છે !

“ બનો મહુ સજ્જ પારકા હિત કાતે ” ના પુરુષાર્થ દ્વારા એ મન-મદિરને ઘમી ઘસી મસણુ-મુવાણું કર્યું છે !

“ બધા હવેમા મિત્રતાને પ્રસાદ ” ના સુગંધી ધૂપદ્વારા મન-મદિરના વાતાવરણને શુદ્ધ અને સુવાસિત કર્યું છે !

“ નથી કેઈ સાથે હવે વૈર માડ ” ના શુભાખ-જળથી મનમદિરમા બધે આન્તર-ખાદ્ય ગીતજતા કરી છે !

પ્રભો ! હવે તારી પ્રતિષ્ઠા કરૂં એમા અશાતનાની ભીતિ નથી !

મન-મદિરમા તારી પ્રતિષ્ઠા કર્યા પછી પ્રતિદિન મજુલ ઘોવા વીણા લઈ તારા સન્મુખ ગીત ગાવા જોમીશ !

માળા લઈ જાપ જપવા જોમીશ !

પદ્માસન લગાવી ધ્યાન ધરવા જોમીશ !

હેવટે નવોદા મુગ્ધ બાળાની જેમ !

હવિતેશ્વર ! પ્રભો ! !

તારા મુખડા મામુ એકીટશે ટગર ટગર જોયા કરીશ !

સ્નેહ આદાન

કામઘટ ! કામઘેનુ ! ! નવકાર ! !

એકદા મધ્યરાત્રિએ અચાનક ઉંઘમાંથી જાગી ઉઠ્યો !

ચામેર નજર કરી પણ બીહામણું અંધારું !

દીપક તો હતો ?

કેમ એલવાઈ ગયો હશે !

ધીમે ધીમે એલવાએલ દીપક કને ગયો !

ધીરે ધીરે તપાસી જોયું !

એહ ! દીપક પાસે સ્નેહ-તેલ નથી !

સ્નેહ વિના ક્યાંથી આપે એ પ્રકાશ !

દીપક વિના અંધકાર હોય છે ! !

નાથ ! મારા હૃદય-કુંજમાં અંધકાર છે !

મારામાં મૈત્રીભાવનો સ્નેહ નથી !

પણ તું મળ્યો !

મને આશા બંધાણી કે તારા પાસેથી

મૈત્રીભાવનો સ્નેહ મળશે !

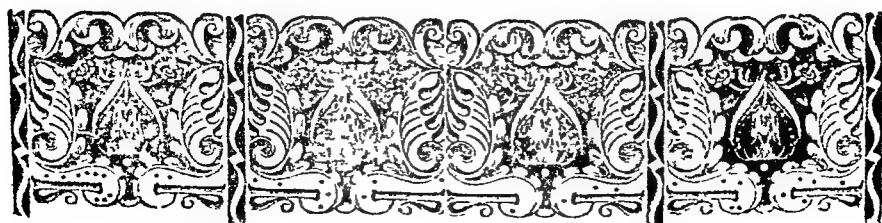
તારી પાસેથી સ્નેહ ખરીદવા રાત દિવસ મુદ્રાઓનો

સંચય કરે છું ! !

તારો જાપ એ મારી રજત મુદ્રાઓ છે !

તાં ધ્યાન એ મારી સુવર્ણ મુદ્રાઓ છે ! !

હવે તો મૈત્રી ભાવનો સ્નેહ મળશે ને ?

પ્રેમની પળ

પ્રેમમૂર્તિ ! નવકાર ! !

પ્રેમની પ્રથમ પળને શોધવા મેં પ્રયત્ન કર્યો !

પણ પ્રેમની પ્રથમ પળ કઈ તે હું શોધી ના શક્યો ! !

જેતરમા જેડુતે કયા ધાન્યનું ખીવાળ્યું છે,

તે અબોધ માનવીને કયાથી જાણર પડે ?

ઉગ્યા પછી પાઠડા ઉપરથી અનુમાન કરી શકાય !

તું મારા મન-મદિરમા ક્યારે પ્રેમનું ખીવાળી ગયો ?

હું એ સૌભગ્યવતી પળને જાણી ન શક્યો !

લલે ! પરંતુ આજે એ અકુશિત થઈ ફાળ્યું કુટ્યું છે ! !

હવે ધ્યાનમા આવી ગયું કે શુકનવતી ક્ષણે પ્રેમનું ખી

વવાઈ ચૂક્યું હતું !

મ્નેહથી હું એનું જતન કરીશ !

કાલે એમા મુગન્ધી પ્રેમ-પુષ્પો ખીલશે !

પરમદિ' મજુલ ફળો લચી પડતા જણાશે ! !

એ પ્રેમ કુસુમોની ઔરલ ઢલપનાતીત હશે !

એ મજુલ ફળોનો રમાસ્વાદ વચનાતીત હશે !

પ્રિય ! પ્રભો ! !

પ્રેમની બધી વસ્તુઓ અવર્ણનીય હોય છે !

સ્વાતિનક્ષત્રમાં ગએલાને પાછા આવવું પડે છે !
 એમાં વળી મંગળવાર મૃત્યુયોગ અને ભદ્રા !
 એટલે શંકાને લગીરે સ્થાન નથી !
 હશે ! મારા લાલ માટે જ છે ! !

આશ્રય

શાંત સુધારસ ! નવકાર ! !

જ્યારે માઈં શરીર તાપથી તપ્ત, તૃપાથી તૃપિત અને
 મલથી મલીન થાય છે ત્યારે એ જલાશયનો આશ્રય શોધે છે !

જલાશયના આશ્રયથી તાપ તૃષા અને મલ શરીરથી
 દૂર થાય છે ! શીતળતા, તૃપ્તિ અને નિર્મળતા અનુભવે છે !

પ્રિય નવકાર ! મને થયું કે તારા અંતર સ્વરૂપના
 સરોવરના શરણે આવું તો ?

તો.....ક્રોધના ઉત્તાપનુ શમન થાય !

તૃષ્ણાની તૃષાનું ગમન થાય ! !

મોહના મેલનું ભરણુ થાય ! ! !

આમ થાય તો ?

તો....હું શુદ્ધ પુદ્ધ અને મુક્ત બની જાઉં

અને પરમપદને પામું !

પરમ આનંદને અનુભવું ! !

પ્રભો ! પ્રભો ! એ દિન ક્યારે આવશે ?

વિરહની વેદના

હૃદયેશ્વર ! નવકાર ! !

તારે મને મુકીને ચાલ્યા જ જવાનું હતું ?
 તો આવો રનેહ-પ્રેમ કેમ લગાડ્યો ?
 વિરહને સહન કરવાની શક્તિ તે મને આપી છે ?
 મારે કોઈ અપરાધ તારી નજરમા આવ્યો છે ?
 તારા ખાતર મેં ઘણું ઘણું ત્યાગ ઠર્યો છે,
 એ વાત તારા ધ્યાન બહાર તો નથી ને ?
 તો મને મુકીને ચાલ્યા જવાનું કારણ શું ?
 વિરહની વેદના વીંછીના ડાબ કરતા ઢાતીલ હોય છે !
 સર્પના ફટાટોપ કરતા પથ્થુ ભીપથ્થુ અને ભય કર હોય છે !
 આવા હું ખમા નાખવાથી તને શો લાભ ?
 હશે ! મારા ભાગ્ય ! !
 હૃદયેશ્વર ! તું એટ વાત ધ્યાનમા રાખજે !
 મારી કનેથી ચાલી જવા તું સમર્થ હોઈશ,
 પણ મારા હૃદયકુજમા જે મધુર નામ છે,
 એ લઈ જવા સમર્થ નથી ! !
 ખેર ! હું તારા મન્જુલ નામ સાથે મિત્રતા પામીશ ! !
 માત્ર અધુર જીવન એની માથે સુખદુઃખમા વીતાવીશ !

પણ એથી વિરહ-વેદના થોડી મટી જવાની ?

તું વહેલો આવજો !

વિરહ-વેદના ના લાવજો ! !

મારી વિનતિ ઉરમાં ધારજો ! ! !

મુક્ત કર

જ્યોતિઃપુંજ ! નવકાર ! !

મારે મારા હૈયાને પવિત્ર કર્યા વિના ક્યાં સુધી તારા
સંદેશાઓના વાગ્યન વાગી, લોકરંજન કરવું પડશે ?

કૃપા કરી તું મને લોકરંજનની કળાથી મુક્ત કર !

આ પવિત્ર બોલો વહન કરવા હું યોગ્ય નથી !

મારી નમ્ર પ્રાર્થના છે કે તું મારા હૃદયને પવિત્ર
બનાવી દે !

અથવા લોકરંજનની કપટકળાના બોલથી હળવો
બનાવી દે !

તારા પવિત્રતમ આસને બેસી તારા પવિત્ર સંદેશાઓને
સંભળાવવાની મારામાં અંશમાત્ર યોગ્યતા નથી !

તારા પવિત્ર આસને બેસી લોકરંજન ખાતર જે બોલો
છું, એમાંના હંતરમાં ભાગતું પણ મારા જીવનમાં વણાયું
નથી !

પવિત્ર કર ! કાં બોલથી મુક્ત કર ! !

ઓ મારા પ્રભો ! નવકાર ! !

મારૂં જીવન નથી પૂર્ણ સયમી કે નથી પૂર્ણ અસયમી !
તારા બતાવેલા ઉત્તમવેષનું પરિધાન કરી હું પુણ્યવાન
બન્યો છું !

પણ પાઠ સુયોગ્ય લજવી જાણતો નથી !
મારી શી ગતિ થાયે ?

નાથ ! તું મને એવું બલ આપ, એવું મબલ આપ
કે તારા બતાવેલા પરમ આદર્શ પથે આવી તારા લાણી
દોટ મૂકું !

ત્વરિત ગતિએ તારા સમીપમા આવી તારા પવિત્ર
ચરણોમા હું મારૂં મસ્તકે ઝુકાવી દઉં !

તને

મારા તનનું અર્પણ કરી દઉં !

મારા મનનું સમર્પણ કરી દઉં ! !

એ દ્વારા મારા આત્માને તર્પણ કરી દઉં !

પ્રાણાધાર ! પ્રભો !

તને મારા તનમનના અર્પણ સમર્પણ કર્યા વિના
મારા આત્માનું વાગ્દત્તિડ તર્પણ નહિ જને ! !

નયનોના નીર

કરુણાનિધે ! નવકાર ! !

રાત્રિના ત્રીજા પ્રહરનો પ્રારંભ થયો છે !

બધે શ્યામલતા છવાઈ છે !

જગત નિરવ બની પોતાના બીછોનામાં પોલી ગયું છે !

પણ હું તારું સ્મરણ કરતો એકાકી બેઠો છું !

હું તને સાદ પાડી રહ્યો છું !

ઓ મારા નાથ !

હું તારા વિના કેવો તરફડું છું એ આવીને તું જોઈજા !

એ વેદના શબ્દોથી નહિ ખબર પડે !

પાંખો ફફડાવ અને જાતે જ જોઈજા !

તારો આ પૂજારી વિરહ આંસુથી તારી પૂજા કરી રહ્યો છે કે નહિ, એનો તને ખ્યાલ આવે !

તારો પૂજારી સ્નેહદીપકોની જ્યોતિષી તારી આરતી ઉતારી રહ્યો છે, એની તને જાણ થાય !

તને રીઝવવા અંતરના મીઠા ગાણાં ગાઈ રહ્યો છે, એની તને ખાતરી થાય !

પણ તારે ક્યાં પ્રસન્ન થવું છે ?

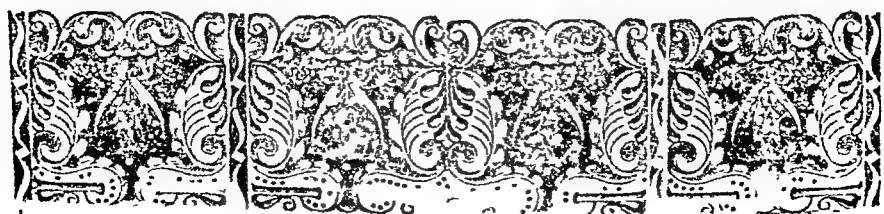
તારે ક્યાં કરુણા કરવી છે ?

મનમંદિરના સ્વામિન્ !

આવી રીતે વેદના આપવાથી તને શો લાભ ?

તને પૂજામાં ચંદનને બદલે મારા આંસુ ગમે છે ?

હિરાના હારને બદલે મારા નયનોના

નીરની માળા ગમે છે ?
 તને શું ગમે છે એ જણાવ !
 તને ભેટ ધરી પ્રસન્ન કંડ !
 મારા પ્રાણ આપું ?
 માત્ર મન આપું ?
 માત્ર તન આપું ?
 મેં તને મારૂં મર્વેન્ન આપ્યું છે !
 હવે તને શું આપવાનું બાકી રહ્યું છે ?
 હા ! હજી મારા નયનોના નીરની
 માળા પહેરાવવી બાકી છે !
 તારૂં હૈનજી હેયુ એ માળાથી જીતી ઉઠશે અને
 અવર્ય તું પ્રસન્ન બનીશ !

જીવનધન

ઓ મારા પ્રાણપતિ ! નવકાર ! !

શું મારે તને રોજે રોજ હાથ ભેડવા પડશે ?

ઓ મારા જીવનધન !

મારે સદા મમ્તક નમાવેલું રાખવું પડશે ?

શું વિનતિ માટે આવી રીતે ઉભા રહેવું પડશે ?

પ્રભો ! પ્રભો ! !

તારામા સમાવી લે !

તારામા સમાવી લે ! !

અસ્પર્શનીય

સ્પર્શનાતીત ! પ્રભો ! ! નવકાર ! ! !

મારા અંગેઅંગમાં સુકોમળ સ્પર્શની લાવના ભરપૂર
ભરી પડી છે !

એને સુલાયમ અને મૃદુ વસ્ત્રો જોઈએ !

રેશમથી ચડીયાતું મળે વધુ ખુશ થાય !

એને ગુલા માટે સુંદર પલંગ,

સુલાયમ મળમલ મઢયાં ગાદલા,

એના ઉપર સુંવાળી અને સ્વચ્છ ચાદર ઢાંકેલી જોઈએ !

પોચા ચોશીકા અને ગાલોચીયા પણ !

ઉપર થોડા પુષ્પો પાધર્યાં હોય તો વધુ ઉત્તમ !

આ સ્પર્શનાને પ્રાણીજન્ય સુકોમળ અને સુખપ્રદ પદાર્થો
અતિપ્રિય જણાય છે !

સ્પર્શનાતીત પ્રભો !

ત્યાં તારી એક વાણી યાદ આવે છે.

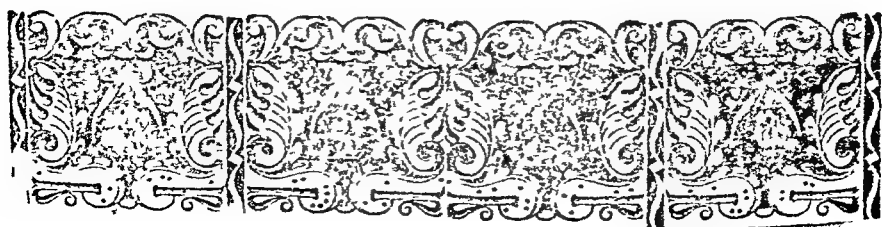
“સ્પર્શનાને વશવર્તી જીવ દુર્ગતિને પામે છે” આ
વેણુ યાદ આવતાં જ મૃદુસ્પર્શની લાવના ભરખાઈ
જાય છે !

ભૂમિશયનની લાવના બલવતી બની જાય છે !

વસ્ત્ર પરિધાન માત્ર મર્યાદા અને સયમ પોષક હોવું
જોઈએ !

હવેથી મૃદુસ્પર્શની લાવનાને ઉત્તેજના કરનારા પદાર્થોના
પરિહારનો પ્રયત્ન કરીશ !

સદ્ગતા તારે આધીન છે !

રસનાતીત ! રક્ષક ! ! નવકાર ! ! !

આ રસના તારા ગુણો ગાવા લાગે તો કેવું મુદર ?
 નયનો જો કદોઈ જાળરની નવલી વાનીયો
 જોઈ જાય એટલે માફ આવી જ બન્યું !
 નયનો રસનાને ઉત્તેજિત કરી પાણી પાણી કરી નાખે છે !
 તારા ખતાવેલા તપ ત્યાગને એ વિમરી જાય છે !
 ઉનોદરતા કે પથ્યાહારિતા અને
 મિતાહારિતાને ભૂલી જાય છે !
 મારા નાથ !
 હું તારા ગુણ આગીર્વાદ ઇચ્છુ છું !
 હાથમા કેાકિલ-ઠા વિણા લઈ તારા મામે ઝેમુ !
 માગી આગળીઓ એ વિણા ઉપર નાથે !
 મારી રમના તારી અહ્મુત ગુણાવલી ગાવા લાગે !
 વિણાના તારમાથી નિકળતી સુરાવલી અને તારા ગુણોની
 ગવાતી ગુણાવલી પરસ્પર સ્પર્ધા કરવા લાગે !
 હું એમા તન્મય બની સર્વ વાતોને ભૂલી જાઉં !
 તારા વિના બીજી કોઈ પણ જાતની
 સ્મૃતિ મારા મનમા ન રહેવા પામે !
 પ્રાણુપતિ !
 આ રમના તારા ગુણોનું મધુર ગુજન કર્યા કરે અને
 ગુણો ગાતા ઠહિ પણ ન ધરાય એજ આગીર્વાદ
 ઇચ્છુ છું ! !

સુગંધાતીત

ઘ્રાણાતીત ! ઘ્રાણપિતા ! ! નવકાર ! ! !

એકદા દરતા દરતા સુગંધી પુખ્તોથી લચપચતા
બગીચામાં સંધ્યા સમયે જઈ ચડ્યો !

એની સુગંધમાં મન મસ્ત બની ડોલી ગયું !

મારી નાસિકાને સુગંધ અતિપ્રિય છે !

બુધ ચમેલી ગુલાબ મોગરા હીનો અને રાતરાણી
વિગેરેના અત્તરોથી દિલ ખુશખુશાલ થઈ જાય છે !

રનો, કીમ, સુગંધી તેલો તો મારા નિત્ય કમમાં છે !

ઘ્રાણાતીત ! વિલો ! એટલામાં એક દ્રશ્ય જોયું !

એક ભમરો સુગંધને માટે ખીલેલા કમળ પર બેઠો,
ત્યાં તો કમળ ખીડાઈ ગયું અને ભમરો સુગંધમાં
લીન થતાં ફસાઈ ગયો.

એટલામાં ત્યાં હાથી પાણી પીવા આવ્યો અને ગેલમાં
એ કમળ ઉછાળીને ફગાવી દીધું. ભમરો કચડાઈ ગયો.
સુગંધની મોજ મોંઘી પડી ગઈ !

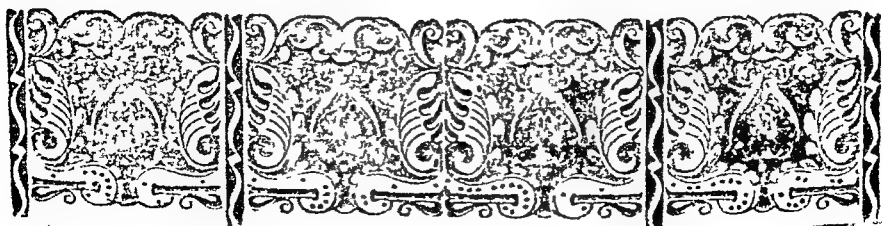
પ્રલો ! આ દ્રશ્યથી હું સભાન બની ગયો !

પર પદાર્થની પ્રીતિ પતનનો પંથ છે !

તારા ઉપરનો રનેહ સોહમભો છે !

અને જીવનનો સુશણુગાર છે !

બસ ! હવે હું તારી સાથે પ્રીત રાખીશ !

શ્રવણાતીત ! સ્વામી ! નવકાર !!!

મારા કર્ણયુગલ વિકથા નિદા માલળવામા ટેવાએલા છે !
એને તાગ ત્યાગ અને વિરાગની
વાતો માલળવી નથી ગમતી !
રાત દિવસ, આઠ પહોર, ચોમઠ ઘડી
કામ કથા સાલળવી ગમે છે
સૌથી શ્રેષ્ઠ એને કામ કથા લાગે છે ! !
જીવનની આર્થિકતા એમા મમાએલી લાસે છે ! !
મીનેમાના રાગની કોઈ સુદર કડી એ કર્ણમા પ્રવેશી
જાય તો અમૃતનુ સિંચન થયુ એમ માને !
જાણે કામોદોષક મગીતની સરિતામા
મદા ડુબકી લગાવે રાખુ ! !
એજ આની ઇતિહાસવ્યતા ન હોય ?

શ્રવણાતીત પ્રભો !

ળીહામણા ભુજગો અને લોળા કુરગો હરિણો
સગીતના તન્નગમા પ્રાણોના રગને તને છે !
મૃત્યુના સગને ભજે છે !

મગીતના રગનો આવો ભીગણ અને ભય કર અજામ છે !
ધ્યારા ! પરમાત્મન !

મારા કર્ણયુગલ તારા શુણ્ણગીતના પીનાર બને અને એ ઠારા
સ્વચ્છ અને મુદ્દ જીવન જીવનાર બને ! !
એજ ધન્ય જીવન !

એજ એક આકાશ ! !

નયનાતીત ! નાથ ! !

નયન વૈરીની વાત શી કરવી ?

જ્યાં ત્યાં તિરછી નજર નાખ્યા કરે !

એટલુંજ નહિ, પણ પોતાના નાનીસાઓને ઉત્તેજિત કરે !

જે એનું ન માનીએ તો હડનારની ધમત્રી આપે અને

દૈનિક કાર્યક્રમમાં ભંગાણ પાડે !

જે કાંઈ આડું કે આકર્ષક જોઈ જાય તો

આને રાખી લઉં. આને વસાવી લઉં !

હઃખની વાત તો એ કે પ્રભો ! એને તારી મૂર્તિ

ના ગમે ! તાડું રૂપ ના ગમે ! પણ નારીના રૂપમાં-

સૌંદર્યમાં ગરકાવ થઈ જાય !

નયનોને નમણી નારીઓના નયનો નિહાળવા ગમે !

જે કોઈ રૂપવતી યૌવનવતી નારીનું ચિત્ર મળી જાય-

જાણે ત્રણલોકની ઉત્તમ છળી હાથમાં આવી ગઈ !

એને તારા ઉપદેશ વાંચવા ના ગમે !

વિષયની કથા અને કામ-રતિના ગીતો ગમે !

નયનાતીત શાલો ! આ નયનો તારા રૂપને જોઈ શકે

અને તારા ઉપદેશને વાંચી શકે એટલી જ

જ્યોતિ એમાં રહેવા દેજે !

ન જોવા જેવી વસ્તુઓને જોઈ એ નયનોનો નિર્જાળ નાથ ઘણું ભટક્યો છે.

હવે તો કશું જોવાની ઝંખના રહી નથી !

કારણ કે તારા વિના ખીબું બધું

નિસ્સાર છે, અસાર છે !

અ-પૂર્ણવિરામ

પૂર્ણ ! પૂર્ણમહ ! ! નવકાર ! ! !

મારા આ જીવનનું પૂર્ણવિરામ મૃત્યુ છે !

પણ હું એ નથી બૂલી શકતો કે નવો વેષ પરિધાન કરી આ વિરાટ વિશ્વની રંગભૂમિમાં

ફરી નાટક લજવવા આવલું પડશે !

મારે કયો સ્વાંગ લજવવો પડશે એની મને ખબર નથી !
પ્રિયનાથ !

સુજ જીવનમાં દોષોના તાણાવાણા અપાર ગૂંથાણા છે !

અપરાધોથી જીવનમાં અગણિત કાણાં પડી ચૂક્યા છે !

વાસનાના ખડકો કેટલા ખડકાણા એનું મને લાન નથી !

મારા ગુણો કયાં જઈ અટવાણાં એનું મને જ્ઞાન નથી !

કરુણામૂર્તિ !

મારે નથી જોઈતા લોગવિલાસ લયો લાણા !

નથી ગમતા માણેક મોતી કે નીલમણિના પાણા ! !

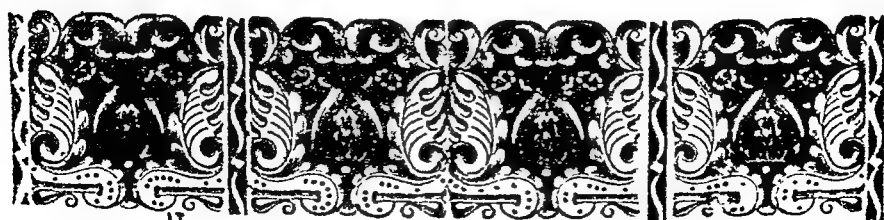
ખસ, મને ગાવા મળજો તારા ગુણના મધુરા ગાણા !

ગુણો ગાતા ઉગજો પ્રતિદિનના મંગલ વહાણા ! !

મારા શિરછત્ર !

તું મને એવી જ્યોતિ આપજે કે

'જેમાં તારા ગુણો જોઈ શકું' !

નવી યાત્રા

મંગલ ગતિ ! નવકાર ! !

પરમાત્માએ મને હવે પોતાની પાસે ખેલાવ્યો છે !

કારણ ?

એમનાં દરબારમાં ગાયકની જરૂર પડી છે !

એ માટે એમની નજર મારા ઉપર પડી છે !

ખનવા ભોગ છે કે

થોડા સમયમાં જ હાજરી આપવા જવું પડે ! !

ત્યાંના નિયમ કડક છે ! !

કાંટા ભરેલી વચ્ચે સડક છે ! !

પણ ગયા સિવાય ચાલે તેમ નથી !

હું જવા તૈયાર છું ! પણ....

‘પણ’ નો જવાબ મને યાદ નથી !

મારા ગયા પછી શું એ ચિંતા મને સતાવે છે ! !

પ્રભો ! સતાવે કે ન સતાવે ?

એર !

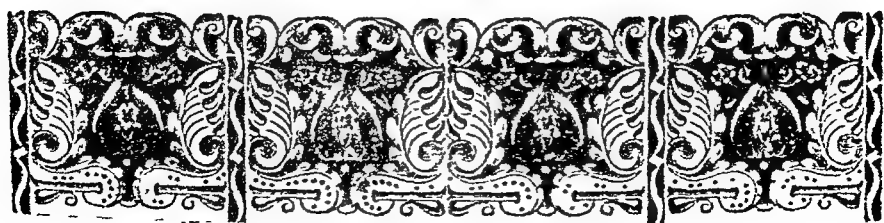
તારા નિમંત્રણનો પણ અસ્વીકાર કેમ કરી શકાય ! !

તારા પાસે આવ્યા પછી ચિંતા નહિ રહે !

પ્રિયતમ ! પ્રભો !

આ હું તારા તરફ આવવા અંદરજોતમાં સ્નેહપૂર્વક

‘નવી યાત્રા’ માટે પ્રયાણ કરું છું !

origin from the points A and B respectively, the
r of the circle is

ગુપ્તજ્યોત ! નવકાર ! !

આજે અમાવસ્યાની મહાશ્યામલા રજની છે !
 રજનીપતિ ચંદ્ર આજે કળા વિહીન બન્યો છે !
 એતુ સ્નેહભયુઁ એકે કિરણ પ્રકાશ વેરતું નથી !
 નિત્ય રાહુથી એ ઢળાઈ ગયો છે !
 કયાથી એ પૃથ્વીને પ્રકાશ આપી સ્નેહ મેળવે ?
 નવકાર ! ભારી પલ્લુ એ હાલત છે !
 અનાદિ અનંત કાળથી મારો ચંદ્ર જેવો સૌમ્ય
 આત્મા અજ્ઞાન-રાહુથી ઢળાઈ ગયો છે !
 આ શ્યામલા રાત્રિમા બુધ-ગુરુ-શુક્રના તારાઓ
 માત્ર બળકે છે અને કંઈક પ્રકાશ વેરે છે !
 મારૂં પ્રયાણ મહાવિકટ છે ! છતાં ?
 એ પ્રકાશના આધારે સફળ થશે ! !
 ભુવનદીપ ! નવકાર ! !

તારૂં સ્મરણ બુધ તારક સમુ છે !

તારો જાપ શુક્ર તારક સમો છે !

તારૂં ધ્યાન શુક્ર તારક સમુ છે !

એની જ્યોતના આધારે ભેંકાર ભવ અટવીથી

હું તારા ભણી પ્રયાણ આહરી રહ્યો છું.

એ મને સ્નેહપૂર્વક તારા સુધી પહોંચાડશે

પૂર્ણપ્રકાશ ! નવકાર ! !

પૂનમની રાત્રે ચંદ્રને જોઈ વિચાર આવ્યો !

જે કાંઈ થવું હતું તે થઈ ગયું !

મારી યાત્રાની પણ પૂર્ણિમા થવા આવી !

અંતિમ પડાવ આવી ગયો ! !

મને પ્રતીતિ થઈ કે-

આગળ હવે માર્ગ નથી !

હું મારી મંજીલ સુધી આવી ચૂક્યો છું !

હવે પ્રયાસનું પ્રયોજન કાંઈ નથી રહ્યું ! !

ભાતું-પાથેય પણ સમાપ્ત થઈ ગયું છે !

સમય આવી ગયો છે !

હવે તો થાક્યા-પાક્યા જીવનને આરામ મળે !

આ જીનાં-પૂરાણાં, કાઠ્યાં-તુલ્યાં ચીંથરા જેવા

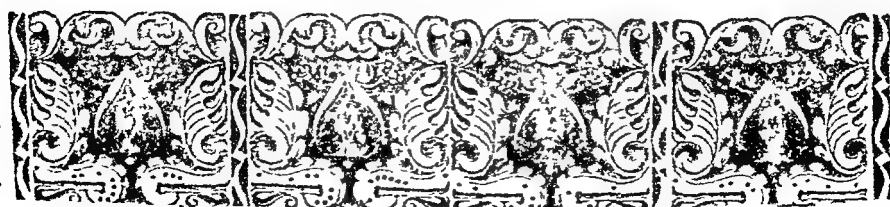
શરીરથી આગળ જવું પણ કેવી રીતે ?

પરંતુ હું જોઈ છું કે-

ઓ મૃત્યુદેવ ! તારી લીલાનો કોઈ અન્ત નથી !

તું મારા કાયા-વસ્ત્રો બદલાવી દઈશ !

મારી યાત્રા પુનઃ સ્નેહની સાથે વેગવતી બનશે !

શીતળ અને મધુર બનશે !
 પણ પૂર્ણતા નહિ થાય !
 પૂર્ણતા ત્યારે થશે કે જ્યારે હું પૂર્ણ બનીશ ! !

પ્રસ્થાન

જીવનજ્યોત ! નવકાર ! !

હવે મારે જીવન નૌકાના લગરને જરૂર

ઉપાડવું પડશે

અને પ્રસ્થાન કરવું પડશે !

એમને એમ આજશમાં દિવસો ગયા

અને જઈ

રહ્યા છે !

વસતના કુલો ખીલ્યા અને મુરજાઈ ગયા !

પણ હું અહીં કેની પ્રતીક્ષામાં ઉભો છું ?

ખબર નથી !

ફીકા પીળા પાદડા રહેજે હવામાં ખરવા લાગ્યા છે !

નવા અકુરાએ એમનું સ્થાન લીધું છે !

એ રીતે મને લાગે છે કે મારો પણ પ્રસ્થાનનો સમય

આવી ગયો છે ! ! !

મારા વંદન

પધારો દેવ ! પધારો સૃષ્ટ્યુદેવ !!

આજે હું કંઈ સામગ્રીથી આપનું સ્વાગત કરું ?

શું અર્ધ્ય અર્પું ?

આપનું આગમન તો ખિલકુલ અણુધાર્યું થયું !

પહેલાંથી સંદેશો પાઠવ્યો હોત તો તો આપના

સ્વાગતની અપૂર્વ તૈયારી કરી હોત !! ખેર !

પણ જો દિવસ અગાઉ તો સંદેશ વાહક મોકલવો
જોઈએ ને ? તોય હું અને નવકાર મળીને કાંઈ ઠીક ઠાક
કરી લેત !! હશે !

તો પણ અનાયાસ આપે માફ આગણું પવિત્ર કર્યું
તેથી મને ખૂબ હર્ષ થાય છે ! આ હર્ષમાં આપનું શું ઉચિત
સ્વાગત કરવું તે સમજાતું નથી !

આલી હાથે આપને જવા ન દેવાય !

લો ! મોંઘેરા અતિથિ ! લો !!

લેતા જાઓ આ મારા જૂના પૂરાણા શરીરને !

એનાથી ઉત્તમ લેટ મારી પાસે નથી !

એની કિંમત આંકી શકાય તેમ નથી !

આખી જીંદગી જેનું મેં માફ માની જતન કર્યું !

રક્ષણ કર્યું !

તે હું આજે ઉદ્ધાસ પૂર્વક આપના પાત્રમાં અર્પું છું !

એને સ્વીકાર કરો ! મને કૃતાર્થ કરો !

પાવન કરો !!

આપને મારા વંદન !!!

ખેદ નથી

વંધ ! શિરસાવંધ ! ! નવકાર ! ! !

તે મારા પ્રાણોમા અજળની શક્તિ ભરી છે !

હવે માફ મરણ થાય, તોય મને ખેદ નથી ! !

મૃત્યુના નામથી ઘરઘરતુ મન હતું !

કારણ ? એમા 'ભય' આવી વચ્ચે હતું !

તે 'ભય' તું હૃદયમા આવી હરી ગયો !

હવે માફ મરણ થાય, તોય મને ખેદ નથી !

હું જાણુ છું કે તને સર્વ-સમર્પણ ભાવ દ્વારા હજી
સ્વીકારી નથી શક્યો ! અને .

એથી જ પૂર્ણતાનું વરદાન નથી મેળવી શક્યો !

તો પણ જે કાઈ મળ્યું છે, તે મોટા ભાગ્યથી મળ્યું છે !

તે મને તારો સ્પર્શ દીધો છે !

તે મને તારો આભાસ દીધો છે !

'તું છે' આવી અનુભૂતિ દીધી છે !

આ શ્રદ્ધા-વિશ્વાસની નાવ ઉપર મારી

જીવન-યાત્રા ચાલી રહી છે ! !

હવે માફ મરણ થાય તોય મને ખેદ નથી !

હમણા જ થાય તોય મને ખેદ નથી ! !

વિશ્વંભર ! પ્રભો !! નવકાર !!!

હું જાણું છું તે દિવસ પણ મારો આવશે.

કે પૃથ્વી ઓઝલ જની જશે !

આંખ ઉપર પડેલો નાળીને અંતે પ્રાણો ચૂપચાપ

આ પાંજરામાંથી ચાલ્યા જશે ! !

મિત્રો ! વિદાય સમય આવી ગયો છે !

મંગલ કામના કરો ! !

મારો માર્ગ બહુ રમણીય છે !

એ ન પૂછો કે ભાતું શું શું છે ?

છે હાથ ખાલી ! પણ...

આશા લયો હૃદયથી યાત્રા આરંભી છે !

માર્ગમાં સંકટ છે પણ હું નિર્ભય છું !

સૂર્ય-ચંદ્ર સ્નેહભર્યું સ્વાગત કરશે !

તારા નક્ષત્રો સ્નેહિ વધામણું કરશે !

આરતી સમયના ઘંટાનાદો શરણાર્થ છે !

એ માફ પ્રેમે અલિનંદન કરશે ! ! !

જવાની રજા મળી ગઈ છે !

પ્રણામ કરીને અંતિમ વિદાય ઇચ્છું છું !

લાંબા કાળ સુધી સાથે રહ્યાં !

લીધું ઘણું અને દીધું થોડું ! !

origin from the points A and B respectively, the

er of the circle is

હવે નવો દિવસ ઉગ્યો છે ! !

મારો અધારામા બળતો દીવો ખુઝાઈ ગયો ! !

હર દેશનું નિમત્રણ છે !

પ્રસ્થાન માટે તૈયાર છું ! ! આ ચાલ્યો ! !

ઉપહાર

આત્મપ્રાણ ! નવકાર ! !

વળતે દિવસે મૃત્યુ જ્યારે મારા ઠરવાળે આવી જશે,
ત્યારે હું એને શું લેટ આપીશ ?

મારા પ્રાણ સાગરમા જેટલા રત્નો હશે,

તે બધા જ એની આગળ ધરી દઈશ ! !

જે દિવસે મૃત્યુ ફતો મારે આગણે આવશે તે

દિવસે હું એમને ખાલી હાથે નહિ જવા દઉં !

સંધ્યા-પ્રભા, દિન-રાત, શરદ-વસત

દ્વારા મારી જીવન-વાટિકામા ખીલેલા

સુખ-હું ખ, છાયા-પ્રકાશના વિવિધ

પત્ર-પુષ્પોથી ભરેલી છાંબડીયો અર્પાશ ! !

જેટલું સચિત ધન, જે કાંઈ સમૃદ્ધ છે,

તે બધું સભવી, યાત્રાના અન્તિમ દિને

મૃત્યુ આવશે એને વધાવી

આ ઉપહાર એના પાત્રમા

ત્રેમથી ધરીશ ! ! !

અરે મરણ !

સર્વલક્ષી ! અંતિમ મિત્ર ! !

અરે મારા મરણ ! આવ ! !

મારાથી વાત કર ! ! !

હું તારા માટે જ જાગી રહ્યો છું !

આખું જીવન તારા માટે જ સુખ-દુઃખનો

ભારો ખભે ઉપાડી ક્યોં કરું છું !

આવ અને મારાથી વાત કર ! ! !

હું જે કાંઈ છું !

મારું જે કાંઈ છે ! !

મેં જે કાંઈ જીવનમાં ક્યું છે ! ! !

મારો પ્રેમ, મારી આશા, બધું જ રહસ્ય પૂર્ણ

માર્ગ દ્વારા તારા તરફ આગળ વધી રહ્યાં છે ! !

તારી અંતિમ એક દષ્ટિમાં મારું

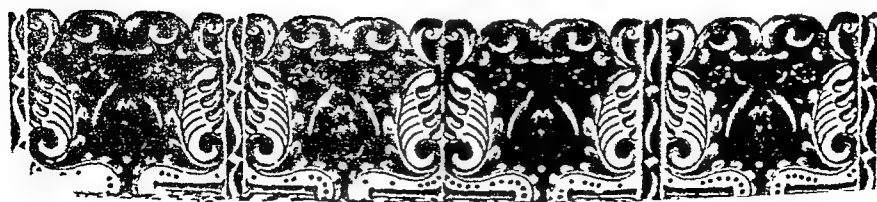
સંપૂર્ણ જીવન અર્પણ થઈ જશે ! !

મારો કાયા મહેલ હું તજી દઈશ ! ! !

અરે સમાધિ મરણ !

આવ ! ! અને

મારાથી વાત કર ! ! !

મૃત્યુ પછી

બાલમિત્ર નવકાર ! !

તારા ગીત ગાતા આ પ્રાણો

આલ્યા જાય તો કેવું સરસ ?

હું મારી પછીના મારા મિત્રો અને

સ્નેહિઓને ઠહેતો જાઉં છું કે-

મારા મૃત્યુ પછી પછી તમે-

રડશો મા ! રડશો મા !

હું ગયો છું અફલુત સ્થાનમા ! !

ત્યા નથી શોક ! નથી સુકતો કોઈ પોક !

ત્યા નથી લવલેશ ક કાશ કે જરી કે ધિક્કાર ! !

મળ્યો છે મને મહામૃતો ને મોટો અધિકાર ! ! !

હું શાન્ત છું ! સુખી છું ! !

આનંદ મમ અને વિલોર છું ! ! !

તમે રડી આખું હું ખવશો મા

શોક કરી દીલ દુભવશો મા ! !

તમારે પણ આવવાનું છે એ જૂલશો મા !

ફરીથી નવા રૂપે આપણે મલગું ત્યા ! !

પણ

એ પહેલા યોગ્ય તૈયારી કરવાનું ચૂકશો મા !

વિદાયની વેળાએ

વરેણ્ય ! શરણ્ય ! ! નવકાર ! ! !

જવાના દિવસે હું આ વાત કહેતો જાઉં છું કે-
મેં જે કાંઈ જોયું-જાણ્યું તેની ઉપમા ના હતી !

તારા પ્રકાશમય સરોવરનાં કમલોનું

મધુર-મધુ પીને હું ધન્ય જાન્યો છું ! !

તારા વિશ્વના કીડાંગણામાં અનેક રમત

ગમત રમ્યો છું, તેનું બંને નેત્રો દ્વારા જોઈ

સૌંદર્ય પાન કર્યું છે, તેથી હું ધન્ય જાન્યો છું. ! !

તારો સ્પર્શ અસંભવ છે છતાં મારી

રંગ-રંગમાં અને નસ-નસમાં પુલકિતતા

ભરી દીધી છે એથી હું ધન્ય જાન્યો છું ! !

તારા મધુર મધુર પોકાર સાંભળી મારા

કર્ણયુગલો સુધા વાણીનો રસ આપી ગયા છે

અને હું ધન્ય જાન્યો છું. ! !

તારા સ્પર્શને પામી આવેલા વાયુએ

મારી નાશિકાને પ્રાણવાયુ આપ્યો છે

અને હું ધન્ય જાન્યો છું ! !

માટે મેં જે જોયું છે,

અને જે જાણ્યું છે,

તે અનુપમેય છે, અતુલ્ય છે !

એ જ વિદાયની વેળાએ ઘોષિત કરું છું !

આજ મારા વિદાયની વેળાના શબ્દ હો ! !

અધુરી પૂજા

દુઃખહર ! સુખકર !! નવકાર !!!

જવાનુ નિમત્રણ આવી ગયું છે !

છેલ્લી ઘડીયો ગણાઈ રહી છે !

કયા શ્વાસે પ્રાણો ચાલ્યા જશે,

તેની કાઈ ખબર નથી ? પણ

હવે થોડા જ શ્વાસ બાકી રહ્યા લાગે છે !

નાથ !

હું તને હજી પૂજું જોખળી ના શક્યો !

તારી પૂજા પણ હું પૂરી ના કરી શક્યો !

અધુરી પૂજા સાથે જાઉં છું !

હવે મને કયો સ્વાગ મળશે ?

પ્રિયતમ ! પ્રભો ! !

તારી પૂજા મળે એવો સ્વાગ મળજો !

તારી અધૂરી પૂજાને પૂરી કર એવો ભવ મળજો !

તારી પૂજાની પ્રતિજ્ઞા અધૂરી રહી !

એ જોજથી હું હું ખી થાઉં છું !

મે તને અખંડ અક્ષતથી વધાવેલ નથી !

તારી સન્મુખ તાર્ણાં ફળો ધર્યાં નથી ! !

સુગંધી નૈવેદ્ય ચડાવ્યા નથી ! ! !

ફક્ત અન્તરનો ભાવ આપ્યો છે !

તે પણ અધૂરો ! !

છતાં એ અધૂરા અન્ત કરણના ભાવથી

હું આવતે લવે તારી અધૂરી પૂજને
સ્નેહથી પૂરી કરું એવો સ્વાંગ ઇચ્છું છું ! !
પ્રાણસખે !

મારી આંખો ખંધ થઈ રહી છે !

રક્તની ગતિ શીથિલ બની ગઈ છે !

નાડીયો તડ તડ તુટી રહી છે !

હૃદય નિ શબ્દ થવાની તૈયારીમાં છે !

ના.....થ..... !

પ્ર....લો....તારી અધૂરી પૂજને સ્નેહ સાથે

પૂરી કરું એવો સ્વાંગ-લવ મળજો !

મા....રા....પ્રિ....ય....ત....મ ! ! !

નાનો ભાઈ

પ્રાણધાર ! નવકાર ! !

જીવન એ મારો મોટો ભાઈ હતો !

એને હું હોંશે હોંશે ઘણું મલ્યો છું !

નાથ ! નવકાર ! !

તને પણ હું સ્નેહે સ્નેહે હેતથી ખૂબ લેલ્યો છું !

હવે મારા નાનાભાઈ મરણને પણ

આનંદ અને ઉમંગ પૂર્વક મળીશ ! !

એના ઉપર પણ મને અપાર પ્રીતિ છે !

એને મલ્યા બાદ પુનઃ આ સેવક નવીન દેહ મેળવશે !

અને તારા ગુણોની ચેતના પણ મેળવશે !

મૃત્યુ એ તારો ક્ષણિક વિયોગ કરાવશે !

પણ હું તને ફરી મળીને પદ્મવિત બનીશ !

લોકો ખીજા પ્રયત્નો લાલે આદરે, પણ
એ પોતાનું મુખ કદી બદલતી નથી !
પ્રિય નવકાર ! તું મારે તો ધ્રુવ તારક સમો છે !
માઈ મુખ તારા તરફ હો ! માઈ મન તારા તરફ હો !

આશાદીપ

કામપૂરક ! કામચૂરક !! નવકાર !!!

પ્રિય ! મારો જીવનદીપ હવે વધુ મથી અગમગવાનો !
કારણ કે એમાં સ્નેહ નથી !
સ્નેહ વિહુણો એ દીપ ક્યાંથી અગમશે ?
જીવન-દીપ ખુઝાઈ જશે !
છતાં મારો આશાનો દીપ પ્રકાશતો જ રહેશે !
એ આશા દીપના સ્નેહથી ખીજો જીવન-દીપ સુંદર પ્રગટશે !
એમાં નાથ ! તું મળીશ એટલે માઈ જીવન સાર્થક !
મારા જીવન-દીપ કરતાં આશા-દીપનો સ્નેહ વધુ છે !!
પણ એ સ્નેહનો ટકાવ તારા આધારે છે !

તારા ઉપરની શ્રદ્ધા એ મારી આશા છે !

તારા ઉપરનો સ્નેહ એ મારી જ્યોત છે ! !

એ આશા જ્યોતથી અગમગતા પ્રકાશમાં

હું મહા-પ્રયાણ આદરી રહ્યો છું ! !

પ્રિયતમ ! નવકાર ! !

તારા આશીર્વાદ મને સફળતા અપાવે !

વિભાગ બીજો

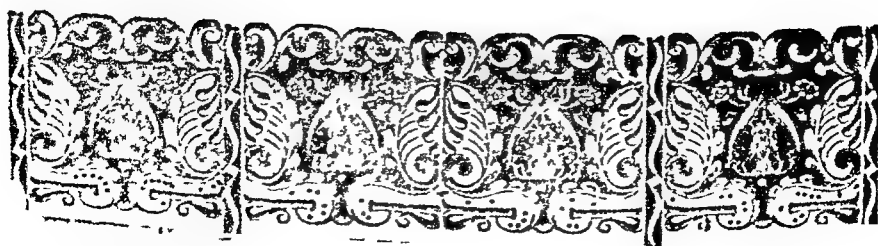
“ત્વમેવ શરણ, ત્વમેવ શરણ,
ત્વમેવ શરણ, ત્વમેવ શરણ ।
શરણં શરણ, શરણ શરણ,
ત્વમેવ શરણ, ત્વમેવ શરણ ॥

આ લવ મળીયાને લવોલવ મળાને,
સેવા તમારી અહોનિશ કળાને,
કુમકુમ પગલે આપ પધારે,
હૃદય મદિરમા નાથ ! ખિરાળે.

“ જીવનમાં સદા સર્વદા અને સર્વત્ર આપણે આપણા વિચારો કે ભાવનાઓને પ્રભુ શ્રી નવકારને અનુકૂળ બનાવવા કાળે આ દૂંકા છતાં સમર્પણ પ્રગટાવનારા સૂત્રો વારંવાર સનન કરવા જોઈએ. એમ કરતાં એક એવું રૂકું પ્રભાત ઉગશે કે જેમાં આપણે અને પ્રભુ શ્રી નવકાર એક રૂપ થઈ ગયા હોઈશું.”

the circle is

(a) n

(b) $m + n$

અસ્ખલિત સુખનું મૂળ 'નવકાર' છે

શ્રી 'નવકારનું' આર્હવાન-કરો. પણ વિસર્જન નહિ
જે ઠગવા માટે સાધક બને છે તે બંને ભવ બગાડે છે.
બધા પ્રયત્નને છોડી 'નવકાર' મા તહીન બનો.

સાચા હૃદયની ભક્તિ મદ્દત જતી નથી.

'નવકાર' ના શરણે જવાથી નવકારનું બળ મળે છે

'નવકાર' નો જ પ્રેમ પ્રાપ્ત કરવા પ્રયત્ન કરવો. જોઈએ
'નવકાર' પ્રત્યે વિશુદ્ધ પ્રેમ અતિ હલ્લા છે.

'નવકાર' પ્રેમી જમા જોશે ત્યાં નવકાર જ યાદ આવશે
કેવળ 'નવકાર' ને જ વિશ્વાસનું સ્થાન બનાવો.

'નવકાર' ને જે નથી નમતો એને લોકોને નમવું પડે
'નવકાર' ને અનુકૂળ ભવન ભવવું એ પરમ રહસ્ય છે

બીજા કામ ભલે કરો, પણ 'નવકાર' ને ન ભૂલો.

'નવકાર' માથી નિકળતા પ્રકાશને આત્મ વ્યાપી બનાવો
આપણે જે મેળવવું હોય તે

પહેલાં 'નવકાર' ને અર્પણ કરીએ

પૂર્વમાં જેટલું ચાલશું એટલું પશ્ચિમ દ્વર થશે

તેમ જેટલા 'નવકાર' તરફ ચાલશું એટલું ડુંબડ દ્વર થશે.

જે કાંઈ આપણે 'નવકાર' ને

આપીએ છીએ તે જ આપણું છે

‘નવકાર’ પ્રત્યે અભિમુગ્ધ થાઓ
તો તમારા કલેશો શમી જશે.

જો હાથમાં હોય નવકારનો પ્રકાશ,
તો કદી ના બનું જગમાં નિરાશ.

‘નવકાર’ નું જ ચિંતન કરો તો
‘નવકાર’ તમારા સાથમાં રહેશે.

શ્રદ્ધાળુ આ જીવનમાં કાંઈ ફળ નહિ
મેળવવા છતાં એ શ્રદ્ધા છોડતા નથી.

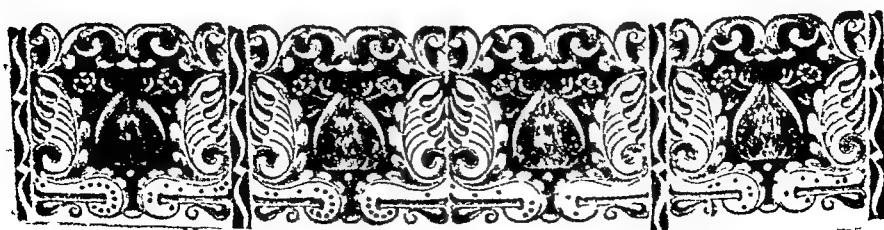
‘નવકાર’ ના વાસ્તવિક જ્ઞાનથી
મનુષ્યનો સ્વભાવ બદલાઈ જાય છે.

પૂર્વમાં સૂર્ય ઉગે છે ત્યારે તારાઓ સ્પષ્ટ થાય છે. તેમ
હૈયામાં ‘નવકાર’ ઉગે છે ત્યારે વિપત્તિઓ દૂર થાય છે.

હુઝ આવે ત્યારે કોઈ પાસે રડવા કરતાં
‘નવકાર’ પાસે રડવાથી વધુ લાભ થશે.

સકામ જાપ કામ-ધર્મના પૂરી કરે છે ત્યારે
નિષ્કામ જાપ કામ-વિષય વાસના બાળી નાખે છે.

જે ન્હાના ન્હાના પ્રાણીઓથી પ્રેમ કરી શકતો
નથી તે ‘નવકાર’ થી પ્રેમ કેવી રીતે કરશે ?

‘નવકાર’ ના સગમા બધું આનંદમય
 છે અને એના વિનાનું જીવન દુઃખમય છે
 શાન્ત ભાવે સુખી રહેવું એ ‘નવકાર’
 તરફ જવાનો વધારે સારો માર્ગ છે
 ‘નવકાર’ ને અન્ત કરણ પૂર્વક સમર્પણ કરવું એ
 જ આપણું કલેશોમાથી મુક્ત થવાનું કર્તવ્ય છે
 ‘નવકાર’ ઉપરની શ્રદ્ધા માટેનો આધાર આપણે
 આપણા બાહ્ય સંયોગો ઉપર રાખવો ન જોઈએ.
 ‘નવકાર’ ને સમજવો હોય તો આપણી પસંદગી અને
 પૂર્વાગ્રહ દૂર મૂકો. પસંદગી ને પૂર્વાગ્રહ જડના પુત્રો છે
 ‘નવકાર’ નું એવું ધ્યાન ધરો કે જાગૃત, સ્વપ્ન
 અને સુસુપ્ત એ ત્રણે દશામા યાદ આવે
 ‘નવકાર’ સાથે પ્રેમ રાખવો હશે તો
 આપણે અન્ય આસક્તિઓથી પર થવું જોઈશે
 આપણે જે આજે દુઃખ અનુભવીએ છીએ એનું કારણ
 એ જ છે કે આપણે પૂર્વે ‘નવકાર’ નથી ગણ્યો.
 ‘નવકાર’ ને સાક્ષાત્ કરવો એ જ
 આપણા જીવનની એક માત્ર ભૂખ બની રહો.

જે વિપત્તિઓમાં પણ મારા ઉપર 'નવકાર' ની કૃપા છે એમ માને એને વિપત્તિઓ દુઃખદાયી લાગતી નથી.

'નવકાર' માં આપણે જેટલો વિશ્વાસ તેટલા પ્રમાણમાં જ એની ઈચ્છા આપણને મદદ કરવા કાર્ય કરી શકે.

તમે જે કરો તે 'નવકાર' ની આજ્ઞાથી વિરુદ્ધ હશે તો દુઃખની પ્રાપ્તિ થશે.

જો આપણે વર્તમાન કર્તવ્યો ઉપર વદ્વાદાર છીએ તો સ્વયં 'નવકાર' આપણી ભવિષ્યમાં રક્ષા કરશે.

'નવકાર' ને સ્વીકારવાથી જે નિંદા હતા તે પણ વંદ્ય બની ગયા.

એક ગામ છોડ્યા સિવાય બીજો ગામ પહોંચાતું નથી તેમ સંસાર પ્રેમ છોડ્યા સિવાય નવકાર પાસે પહોંચાતું નથી.

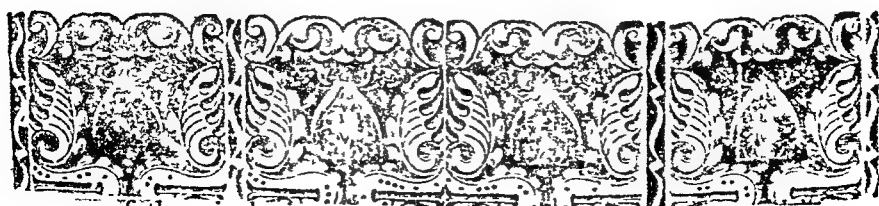
હે 'નવકાર' હવે હું તારું જ શરણ સ્વીકારું છું.

તારો એક પણ સેવક કદી નિરાશ નથી બન્યો.

દુનિયાના સંબંધીઓને રાજી રાખવામાં ઘણું દેવું પડશે ત્યારે, 'નવકાર' ને રાજી રાખવામાં આપણે ઘણું મેળવશું.

'નવકાર' ના શરણથી બધા સુખ મળે છે

જેમ વૃક્ષના શરણથી પક્ષિઓને ફળ અને છાયા.

તેનું જ્ઞાન પણ જોડું અને તેનું ધ્યાન પણ
જોડું કે જેને 'નવકાર' પ્રત્યે પ્રેમ ન હોય

કરોડ પ્રયત્ન કરવા છતાં જલ વિના નાવ નથી તરી
શકતી તેમ 'નવકાર' વિના સુખ નથી મળી શકતું

ખધી વાતોને છોડી એક નવકારમા
લીન થઈ જવું એ જ સુખની ચાવી છે.

મરતી વખતે જેવા વિચાર હોય તેવા જ બીજા જન્મમા
આધાર અને શરીર મળે છે માટે 'નવકાર'નો જ વિચાર કરો

જે વિપત્તિમા 'નવકાર' ને બૂલતો નથી તેની
વિપત્તિ શીઘ્ર હજીવી થઈ સપત્તિ રૂપ બની જાય છે

પાણી વગર માછલીની જે હાલત થાય તેવી
હાલત 'નવકાર' વગર આપણી થવી જોઈએ

જે 'નવકાર' ના ચરણ-કમળ પકડી લે છે
તેને હું ખૂબ વિપત્તિથી ડરવાનું રહેતું નથી.

શ્રી 'નવકાર' નિષ્ઠ આત્માઓ જ્યાં એકત્ર થાય ત્યાં મૈત્રી,
પ્રમોદ, કરુણા અને માધ્યસ્થ ભાવના ઝરણા વહેતા થાય
સમુદ્રમા ડુબદી લગાવ્યા કરો તો જરૂર રત્ન પ્રાપ્ત થશે
'નવકાર' નું અમરણ કયાં કરો જરૂર સુખ, શાંતિ પ્રાપ્ત થશે

જેણે પોતાની જાત ' નવકાર ' ને સમર્પણ કરી દીધી છે
તેને માટે એ સમર્પણ વધુને વધુ કરવા સિવાય બીજી
કોઈ દરજ્જો રહેતી નથી.

આપણે કેવળ ' નવકાર ' ની કડ્ડણા ઉપર આધાર રાખતા શિખરું
જોઈએ અને સર્વ સંયોગોમાં તેને સહાય માટે સાદ કરવો
જોઈએ. એમ એની કૃપાથી સુપરિણામ આપણને મળશે.

જરા પણ બાકી રાખ્યા વગર, કશાય સંકેત વગર
આપણે આપણું સર્વ-સમર્પણ ' નવકાર ' ને કરી દઈએ,
એ ' નવકાર ' ની કૃપા મેળવવાની ઉત્તમોત્તમ રીત છે.

જેમ નદીઓ સમુદ્ર તરફ વહે છે તેમ આપણી સઘળી
વિચાર ધારાઓ અને આપણા ભાવો ' નવકાર ' તરફ
વહેવા જોઈએ.

સોયના નાના કાણામાં દોરો જાડો પડતો હોય તો
ઘસી પાતળો કરો પછી પડેવાશે. તેમ વિષય-કષાય
પાતળાં કરો તો ' નવકાર ' માં મન પડેવી શકાશે.

માયરામાં યગ મૂકતી કોડ ભરી કન્યાના વદન પર જે
મુગ્ધતા-આનંદ છવાય છે, તેવી મુગ્ધતા-આનંદ આપણા
વદન પર ' નવકાર ' ના જાપ સમયે હોવી જોઈએ.

જે 'નવકાર' ને વળગી રહે છે, તે આ લોક અને પર્યોક્તમા અનેક લાભો પ્રાપ્ત કરે છે અને જે અળગો રહે છે તેના લાભો પણ અળગા રહે છે.

જે કાંઈ જોઈએ તે 'નવકાર' ની પાસે માગે ખીજ પાસે માગી દીન, દીન માગણુ ના જનો ખીજની પાસે થોડું મળશે તો એ એના હાથતળે દબાવણુ પડશે

આપણે 'નવકાર' ને ઓળખી લીધા તો એ એક મિત્ર પર્વાપ્ત છે જો આપણે 'નવકાર' ને નથી ઓળખ્યો તો ખીજ મિત્રો નકામા છે

'નવકાર' ઉપર વિશ્વાસ રાખીને જે કોઈ કામ કરવામા આવે છે, તે કામ મગજમય જની જાય છે, પણ વિશ્વાસ એ મુખ્ય વસ્તુ છે

પહેલી હુબકીમા રત્ન ન મળ્યુ તેથી રત્નાકર સમુદ્રમા રત્ન નથી એમ ન સમજે 'નવકાર' મા ગીઘ ક્ષણ ન જણાયુ તેથી એને ક્ષણ દીન ન મમજે

જે 'નવકાર' નું પાલન-રક્ષણ કરે છે અને એના ઉપર વિશ્વાસ રાખે છે તે 'નવકાર' આધકર્તુ પાલન-રક્ષણ કરે છે અને આશ્રય તળે મુખી રાખે છે

જેણે જીવનમાં ‘નવકાર’ પ્રત્યેની શ્રદ્ધા શુભાવી છે તેણે સર્વસ્વ શુભાવ્યું છે અને જેણે જીવનમાં ‘નવકાર’ પ્રત્યે શ્રદ્ધા પ્રગટાવી છે તેણે સર્વસ્વ મેળવ્યું છે.

‘નવકાર’ ને હર્ષ ઘેલું હોયું અને મન સોંપી દેવાની ભાવના સિવાય ‘નવકાર’ અમને ગમે છે એમ બોલી નાખવું તે બાળચેષ્ટા ગણાય.

કુંભમાળાના સંગથી દોરો જેમ દેવાધિદેવના કંઠ સુધી પહોંચી શકે છે તેમ ‘નવકાર’ ની સ્નેહમૈત્રી દ્વારા આત્મા ઉર્ધ્વગતિ ગામી બની શકે છે.

‘નવકાર’ ને સમજવા માટે કેવળ તર્ક યુક્તિ કે બુદ્ધિ એ સંપૂર્ણ નથી. ‘નવકાર’ નો અંગત પરિચય કરવા માટે માત્ર સર્વ સમર્પણની જ આવશ્યકતા છે.

“મા....મા....” ના રટણ વડે વાતાવરણને રડાવતા બાળકને જે આનંદ સ્નેહાળ માને મળવાથી થાય તેવો આનંદ સાધકને ‘નવકાર’ ના મળવાથી થાય.

દિવસે કરેલા કામોનો થાક જેમ રાત્રિનો આરામ દૂર કરે છે, તેમ અશુભ વિચારથી થયેલો મનનો સઘળો થાક ‘નવકાર’ નું ધ્યાન દૂર કરે છે.

‘નવકાર’ સૌનું કલ્યાણ કરવા હું મેશા તૈયાર છે માત્ર સૌએ
 પોતપોતાના કલ્યાણની જવાબદારી સોંપી દેવી જોઈએ અને
 વચ્ચે રોકટોક ક્યાં વિના તેને કામ કરવા દેવું જોઈએ
 ‘નવકાર’ એ જગતનો નાથ છે, એ ત્રણે જગતનો
 યોગ-ક્ષેમ કર છે તમે તેને બધું લખાવી ફળ શરણ
 લાવનો સ્વીકાર કરો ! તે તમારી સઘળી જવાબદારીઓ
 લઈ લેશે

મેં જોવાની ઇચ્છાવાળાને દર્પણ પાસે જવું પડે તેમ
 અતર છવનનું દર્શન કરવાની લાવનાવાળાએ ભાગ્ય
 શાળીને શ્રી ‘નવકાર’ ના શરણે જવું પડે

પોતાની જનેતાના વાતસલ્ય નીતરતા કોમળ કરના
 અર્પણ બાળક જેવી શાતા અને પ્રસન્નતા અનુભવે છે
 તેવી શાતા અને પ્રસન્નતા ‘નવકાર’ રૂપી માતાના
 ખોળે રમતો બાળ સાધક અનુભવે

પતંગીયું એક વાર જો દીવાની જ્યોત જોઈ જાય છે, પછી તો
 એ પાછું ખસતું નથી એ અધકારમાં નહિ જાય એમ
 આપણે ‘નવકાર’ પાસે આવ્યા પછી પાછા ન ખસવું
 જોઈએ

આપણે જેટલો ‘નવકાર’ નો ભય કરીએ, થોડો
 કરીએ કે ઘણો કરીએ પણ એમાં આપણું શરીર

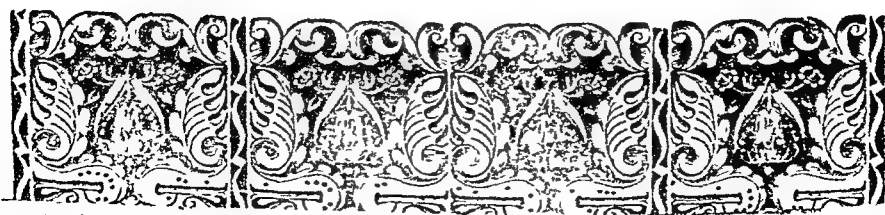
અને મન લગાડી દેવું જોઈએ. આપણે આપણા ધ્યેયની સાથે રમત ના રમવી જોઈએ.

કોઈ પણ કાર્ય કરતાં અગાઉ ‘નવકાર’ ને યાદ કર્યો હશે તો આપત્તિ નહિ આવે અને આવી જાય તો એમ માની લેવું કે મોટી આફત આવવાની હતી તે ‘નવકાર’ ના પ્રતાપે જ હળવી થઈ.

સરહદ ઉપરનો સૈનિક પોતાનો સૈનિક ધર્મ ચૂકે તો જેમ ખૂરી દશા તે રાષ્ટ્રમાં રહેનારા માનવપ્રાણિઓની થાય, તે રીતે શ્રી ‘નવકાર’ નો આરાધક જો પોતાનો નમસ્કાર ધર્મ ચૂકે તો તેની માઠી અસર ત્રણલોક સુધી ફેલાય.

જો આપણે ‘નવકાર’ નો પ્રેમ મેળવવા ઈચ્છતા હોઈએ તો કોઈ પણ શુભ કાર્યના બદલામાં વાહવાહ, માનસન્માન, લોક પ્રતિષ્ઠા કે સારા દેખાવવાની જરા પણ ઈચ્છા ન રાખવી જોઈએ.

તળેટીમાં ઉભેલો માનવબંધુ કોધવશ થઈને ગિરિશિખરે ઉભેલા માનવબંધુને પથરોના ઘા ન કરી શકે, તેમ શ્રી ‘નવકાર’ ની સાધનામાં સ્થિર બનેલા સત્ત્વવંત આત્માને કષાયો ભાગ્યે જ મહાત કરી શકે.

‘નવકાર’ ના શરણે જાઓ અને હૃદય તરફ નજર રાખી સાજ સવાગ પ્રાર્થના કરો કે હે નાથ ! મને સદ્બુદ્ધિ આપો માગી પાપ બુદ્ધિનો નાશ કરો જે છ મહિના આ પ્રાર્થના કરવામા આવે તો ઘણા દોષો આપોઆપ વિલીન થઈ જાય.

ડોક્ટર ખાસે ગયા પછી પોતાના દર્દની વિગતો છુપાવે તે દર્દી નિરોગી ન બની શકે તેમ ‘નવકાર’ સમક્ષ પોતાની સમજમા હોય તે સઘળા પાપોને નિખાલસપણે જાહેર ન કરી દે તે પૂર્ણ નિષ્પાપ ન બની શકે

ગાડીમા એમવા જતા પોટલુ માથે ઉપાડવું પડે પણ ગાડીમા જોકા પગી માથે ઉપાડે તો એવકૂકમા ગણાય તેમ ‘નવકાર’ ના શરણે સ્વીકારીને આપણે આપણા ભાર આપણા માથે ગળીએ તો કેવા ગણાઈએ ?

‘નવકાર’ ના જે ખડક ઉપર ઉભો છુ તે ખડક પર ભવસમુદ્રના તોફાની મોલઓ ગમે તેટલા આવી પડે, તે આપણુ કશું જ વાકુ કરી શકે એમ નથી ઉલટુ તે બિચારા મોતઓ ખડક સાથે અથડાઈને છિન્નભિન્ન થઈ જશે

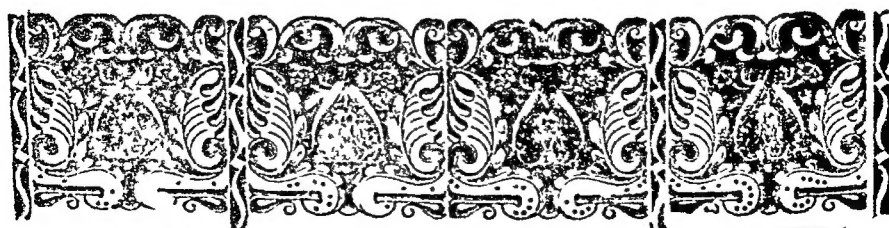
‘નવકાર’ આપણને ખીલકુલ ગમતો નથી એવું તો નથી,
પરંતુ તેના પ્રત્યેના વહાલના આપણા ટકા સાવ ઓછા
છે. ખાકીના બધા ટકા આપણે આપણી જાત માટે
અનામત રાખતા આવ્યા છીએ.

‘મા....મા....’ કહીને બોલાવે છતાં મા સાંભળે નહિ,
ત્યારે જેમ બાળક સ્વાભાવિક પણે રડવા માંડે છે, તે જ
રીતે શ્રી ‘નવકાર’ ના લાવમીલનની ઝંખનામાંથી
વિરહનો વિલાપ સાધકના હૃદયમાં શરૂ થાય છે.

જેના આંગણમાં મોર રમતો હોય તેના ઘરમાં
સર્પ દાખલ થઈ શકતો નથી, તેમ જેના મનમાં
શ્રી ‘નવકાર’ રમતો હોય તેના જીવન ઉપર અશુભ
બળો આક્રમણ કરી શકતાં નથી.

‘નવકાર’ પાસે માગનાર પોતે પોતાની માગણી દ્વારા
પોતાનો હિતશત્રુ બને છે, કારણ કે શ્રી ‘નવકાર’ માં
એના એકનિષ્ઠ ઉપાસકને જેટલું આપવાની ક્ષમતા
છે, એના એક કરોડમા લાગ જેટલી પણ ક્ષમતા
તેના ઉપાસકમાં માગવાની હોતી નથી.

જે વસ્તુ ઉપર આપણને પ્રેમ થઈ જશે તેના ખાતર હંમેશાં
આપણે આપણા પ્રાણોને અર્પણ કરવા તૈયાર રહીશું

n are the distances of the tangent to the circle at
gin from the points A and B respectively, the
r of the circle is

(a) n (b) $m + n$

અને જ્યારે પ્રાણોને તુચ્છ સમજીને ‘નવકાર’ ના
જાપ આદિ કોઈ કામ માટે તૈયાર થઈશું તો
તે સદેહ વિદ્નો ઉપર વિજય મેળવશું અને
આપણા કાર્યમાં સફળતા વરીશું.

સાચું પૂછો તો માગવાનો અધિકાર ‘નવકાર’ ને છે,
આપણને નહિ કારણ કે આપણા ઉપરના તેઓશ્રીના
આજ સુધીના ઉપકારોની કોઈ સીમા નથી એ
ઉપકારી ભગવતોના ઉપકારનો યથા શક્ય બદલો
વાળવાના અવસરે પણ ‘બદલામાં આટલું
આપજો’ એમ કહેવું તે કૃતર ભાવનો
અભાવ સૂચવે છે

‘નવકાર’ માં મન જોડવું એ પર્વત ઉપર ચડવા જેવું છે
વિષયોમાં મન જોડવું એ પર્વતથી પડવા જેવું છે જો
કે પર્વત ઉપર ચડવું એ કઠણ છે, પણ ચઢ્યા બાદ
શુદ્ધ વાયુ-મહાલની પ્રાપ્તિ વિગેરે મનને આનંદ
આપે છે તેમ ‘નવકાર’ માં મનને જોડવું
કઠણ છે પણ જોડ્યા પછી અનુભવાતો આનંદ
અવર્ણનીય છે

પુત્ર માતાને નથી કહેતો કે મને સંભાળો છતાં સંભાળે છે,
એમ સાધકે શ્રી 'નવકાર' ને નથી કહેવું પડતું કે મને
સંભાળો.

સતીને શૃંગાર અને શોભા કરતાં પતિ પ્રિય હોય છે,
તેમ સાધકને શ્રી 'નવકાર' પ્રિય હોય છે.

॥ ઓમ અર્હમ્ નમઃ ॥

ત્વમેવ શરણં, ત્વમેવ શરણં ।
શરણં શરણં, શરણં શરણં ॥

સમાપ્ત

is circumscribed about the circle and if
the distances of the tangent to the circle at
from the points A and B respectively, the
the circle is

